

Општи услови за испоруку електричне енергије

Општи услови су објављени у "Службеном листу РСГ", бр. [1/92](#), [19/93](#) и [46/93](#). Види: [Одлуку УС РСГ У бр. 39/93, 40/93 и 43/93 - 43/93-787](#). Престао да важи у делу који је уређен одредбама Правила - види: [чл. 32. Правила 13/2005-2](#).

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Општим условима за испоруку електричне енергије произведене у Републици и набављене из других електроенергетских система и из увоза (у даљем тексту: Општи услови), ближе се уређују услови и начин испоруке електричне енергије и утврђују међусобна права и обавезе Јавног електропривредног предузећа "Електропривреда Црне Горе" (у даљем тексту: Испоручилац) и потрошача електричне енергије (у даљем тексту: потрошач), а нарочито:

1. Услови за издавање електроенергетске сагласности за прикључење нових потрошача или за повећање потрошње електричне енергије, односно ангазоване снаге код постојећих потрошача;
2. Случајеви када за повећање ангазоване снаге, односно потрошње није потребна електроенергетска сагласност;
3. Испорука електричне енергије по основу заједничких улагања;
4. Услови под којима се потрошачи прикључују на објекте електроенергетског система одређеног напонског нивоа;
5. Услови и начин испоруке електричне енергије електроенергетском систему из електрана других произвођача електричне енергије;
6. Услови набавке недостајућих количина електричне енергије из других електроенергетских система и из увоза;
7. Услови, начин и рокови закључивања уговора о испоруци електричне енергије, мјесто предаје и мјесто мјерења електричне енергије, обавезе Испоручиоца у вези са континураним снабдијевањем потрошача и квалитетом електричне енергије, као и обавезе потрошача;
8. Услови и начин испоруке електричне енергије на основу уговора о приступању;
9. Услови и начин вршења ремонта услед којег долази до прекида испоруке електричне енергије;
10. Мјере које је неопходно предузети у случају кварова у електроенергетском систему ради обезбјеђења услова за његово функционисање;
11. Услови и начин обуставе испоруке електричне енергије;
12. Услови и начин, мјере и редослед ограничења испоруке електричне енергије у случају опште несташице електричне енергије;
13. Одређују објекти, постројења и уређаји којима се не може обуставити испорука електричне енергије;
14. Услови и начин оптималног коришћења индустријских електрана, енергана у случају опште несташице електричне енергије;
15. Начин евидентирања и плаћања електричне енергије набављене из других електроенергетских система и из увоза;
16. Начин мјерења и плаћања електричне енергије;
17. Посебни услови за испоруку електричне енергије потрошачима (попусти на тарифне ставове и друге међусобне обавезе Испоручиоца и потрошача електричне енергије у вези с тим);

18. Услови и начин прикључења електроенергетских објеката и инсталација на градилиштима и привременим објектима;

19. Начин утврђивања количине и снаге неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате енергије;

20. Начин обавештавања потрошача у случајевима из тачке 11. и 12. овог става.

Члан 2.

Предузеће је испоручилац електричне енергије потрошачима прикљученим на мрежи и постројењима Испоручиоца и потрошачима прикљученим преко електроенергетских објеката других потрошача (индиректни потрошачи).

Члан 3.

Потрошач електричне енергије је крајњи корисник електричне енергије чији су електроенергетски објекти, уређаји, постројења и инсталације прикључени на мрежи или постројењима Испоручиоца и индиректни потрошачи.

Члан 4.

Мјесто испоруке електричне енергије је мјесто на коме Испоручилац испоручује, а потрошач преузима електричну енергију.

Мјесто испоруке електричне енергије налази се на граници електроенергетских објеката, односно основних средстава Испоручиоца и основних средстава потрошача.

Мјесто испоруке из става 2. овог члана не мијења се ако потрошач изграђене електроенергетске објекте преда у основна средства Испоручиоца.

Члан 5.

Мјесто мјерења је мјесто на коме се мјери електрична енергија коју потрошач преузима од Испоручиоца.

Мјесто мјерења налази се, по правилу, на мјесту испоруке електричне енергије, ако електроенергетском сагласношћу, односно уговором није другачије одређено.

Члан 6.

Електроенергетски објекти Испоручиоца, у смислу ових општих услова, су средства којима се производи, преноси и дистрибуира електрична енергија (електране, високонапонски и нисконапонски водови, трансформаторске станице, разводна постројења и др.).

Члан 7.

Електроенергетским објектима потрошача, у смислу ових Општих услова, сматрају се: водови, трансформаторске станице, разводна постројења, инсталације, заштитни и мјерни уређаји и уређаји који су основна средства потрошача.

Члан 8.

Односи између Испоручиоца и потрошача из основа испоруке електричне енергије, уређују се:

1. Писменим уговором о испоруци електричне енергије,
2. Уговором по приступању и
3. Уговором о испоруци електричне енергије под посебним условима, у складу са Општим условима за испоруку електричне енергије.

II - ПРИКЉУЧЕЊЕ ПОТРОШАЧА

1. Услови за прикључење потрошача

Члан 9.

Нови потрошач, потрошач који повећава обим потрошње електричне енергије, односно ангажовану снагу, као и потрошач који гради нови објекат, односно реконструира постојећи објекат, дужан је да од Испоручиоца прибави:

1. Услове за израду техничке документације,
2. Електроенергетску сагласност и

3. Сагласност за прикључење на електроенергетски систем Испоручиоца.

1.1. Услови за израду техничке документације

Члан 10.

Услови за израду техничке документације издају се инвеститору односно потрошачу на основу елабората о потребама у електричној енергији и снази.

Уз захтев за издавање услова за израду техничке документације прилаже се елаборат из става 1. овог члана.

Члан 11.

Захтјев за издавање услова за израду техничке документације садржи:

1. Локацију објекта,
2. Вријеме потрошено за израду техничке документације,
3. Намјену потрошње електричне енергије,
4. Вршно оптерећење,
5. Режим коришћења снаге и енергије,
6. Процјену годишње потрошње електричне енергије.

Поред података из става 1. овог члана, захтјев може садржати и друге податке који су битни за израду техничке документације.

Члан 12.

Услови за израду техничке документације садрже електроенергетске, техничке и посебне услове Испоручиоца, а нарочито:

1. Могућу снагу и енергију,
2. Мјесто и напон прикључка,
3. Мјесто предаје и мјесто мјерења,
4. Дозвољени фактор снаге,
5. Начин прикључења електроенергетских објеката потрошача, врсту мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
6. Начин заштите од пренапона, напона корака и додира,
7. Податке о јачини струје земљоспоја и снаге кратког споја, и друге битне податке за израду пројектне документације.

Посебни услови се одређују потрошачу када је због немогућности прикључења потрошача на постојећу електроенергетску мрежу, неопходно изградити ново постројење или проширити постојеће, односно изградити дио електроенергетске мреже.

Посебни услови уређују се уговором између Испоручиоца и потрошача.

Трошкове издавања услова из става 1. овог члана сноси инвеститор, односно потрошач.

Члан 13.

Напон на који ће се прикључити потрошач зависи од енергетско-техничких карактеристика потрошача и могућности дијела електроенергетског система испоручиоца на који треба прикључити потрошача, водећи рачуна о најповољнијем енергетско-техничком и економском рјешењу са становишта потрошача и Испоручиоца електричне енергије.

Прикључењем новог потрошача не смије се нарушити квалитет електричне енергије и сигурност напајања постојећих потрошача, о чему се мора водити рачуна приликом одређивања напона и мјеста прикључења потрошача.

Члан 14.

Испоручилац ће издати инвеститору, односно потрошачу услове за израду техничке документације, ако постоје услови прописани Законом о енергетици за издавање електроенергетске сагласности.

Члан 15.

Рок важења услова за израду техничке документације утврђује се рјешењем о њиховом издавању, у зависности од времена потребног за израду техничке документације назначеног у захтјеву инвеститора односно потрошача.

Члан 16.

Испоручилац је дужан по захтјеву за издавање услова за израду техничке документације донијети рјешење у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

У поступку издавања услова за израду техничке документације, Испоручилац примјењује одредбе Закона о општем управном поступку.

Члан 17.

Против акта из члана 16. ових опшних услова може се изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

Жалба се изјављује у року од 15 дана од дана добијања рјешења.

Члан 18.

Услови за израду техничке документације нијесу обавезни да прибављају потрошачи категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага не мјери, као ни потрошачи категорије потрошача домаћинства.

Члан 19.

Потрошачи из члана 18. ових опшних услова дужни су да се, при пројектовању и извођењу електроенергетских инсталација и прикључака, придржавају техничких прописа, стандарда и препорука Испоручиоца.

1.2. Електроенергетска сагласност

Члан 20.

Инвеститор, односно потрошач, након израде техничке документације подноси захтјев Испоручиоцу за издавање електроенергетске сагласности.

Уз захтјев за издавање електроенергетске сагласности прилаже се техничка документација израђена у складу са чланом 12, односно 19, ових опшних услова.

Члан 21.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за потрошача којему су издати услови за израду техничке документације, поред података из члана 11. став 1, 3, 4, 5. и 6. ових опшних услова, садржи:

1. Податке о објекту,
2. Вријеме прикључења,
3. Укупну инсталисану снагу и податке о потрошачима,
4. Фактор снаге,
5. Податке о специфичним уређајима (индукционе пећи, мотори великих снага и сл.).

Потрошач који повећа обим потрошње електричне енергије, односно ангажовану снагу, а на мјесту предаје има више мјерних мјеста, треба да назначи мјесто мјерења на којем се повећава снага, односно потрошња електричне енергије.

Члан 22.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за потрошача категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага мјери и потрошача категорије потрошач домаћинства садржи:

1. Податке о објекту,
2. Вријеме прикључења,
3. Намјену потрошње електричне енергије,
4. Укупну инсталисану снагу и податке о уређајима,
5. Вршно оптерећење,
6. Назнаку да ли је електрична инсталација пројектована за даљинску команду.

Члан 23.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности потрошач подноси на обрасцу који обезбјеђује Испоручилац.

Члан 24.

Електроенергетска сагласност садржи:

- а) За потрошача којему су издати услови за израду техничке документације:

1. Одобрену снагу и енергију,
 2. Мјесто и напон прикључка,
 3. Вријеме прикључења,
 4. Мјесто предаје и мјесто мјерења,
 5. Енергетске обавезе Испоручиоца у вези са снабдијевањем потрошача, као и обавезе потрошача у вези са режимом коришћења електричне енергије,
 6. Дозвољени фактор снаге,
 7. Начин прикључења потрошача, врсту мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
 8. Начин заштите од пренапона, напона корака и додира,
 9. Посебне услове за прикључење,
 10. Рок за издавање сагласности за прикључење,
 11. Рок за закључење уговора о испоруци електричне енергије.
- б) За потрошача категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којег се снага не мјери и потрошача категорије потрошача домаћинства:
1. Мјесто прикључења,
 2. Начин прикључења,
 3. Вријеме прикључења,
 4. Мјесто мјерења,
 5. Врсту мјерних и заштитних уређаја,
 6. Начин заштите од напона додира,
 7. Одобрено вршно оптерећење.

Члан 25.

Електроенергетска сагласност важи годину дана од дана издавања, ако у рјешењу о електроенергетској сагласности није одређен дужи рок.

На захтјев потрошача рок важења електроенергетске сагласности може се продужити уколико за то постоје енергетске и техничке могућности.

Продужење сагласности врши се по поступку за њено издавање.

Члан 26.

О захтјеву за издавање електроенергетске сагласности, Испоручилац је дужан донијети рјешење у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

Члан 27.

Против рјешења из члана 26. ових општих услова може се, у року од 15 дана од дана добијања рјешења, изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

Члан 28.

Ако се програми развоја и планови изградње електроенергетских објеката не остваре из разлога који не зависе од Испоручиоца, а давање сагласности је засновано на њиховој реализацији, Испоручилац ће за преузете обавезе из издатих електроенергетских сагласности одредити нове рокове у складу са остварењем програма развоја и планова електроенергетских објеката.

Оцјену о разлозима заостајања реализације програма развоја и планова изградње електроенергетских објеката, који не зависе од Испоручиоца, даје Управни одбор Предузећа.

Члан 29.

Уколико потрошач ангажује већу снагу или преузима већу количину електричне енергије од оне одређене електроенергетском сагласношћу, Испоручилац ће писмено упозорити потрошача да их сведе у одобрене границе или да поднесе захтјев за издавање нове електроенергетске сагласности.

Ако потрошач не сведе снагу и енергију коју преузима у одобрене границе, односно не поднесе захтјев за издавање нове електроенергетске сагласности у року од 15 дана од дана пријема упозорења, Испоручилац ће потрошачу обуставити испоруку електричне енергије.

Члан 30.

За прикључење градилишта и привремених објеката на електроенергетску мрежу Испоручиоца морају се прибавити одговарајућа акта из члана 9. ових општих услова.

Акта из става 1. овог члана издају се по поступку који је прописан овим општим условима.

Члан 31.

Привременим објектима из члана 30. став 1. ових општих услова сматрају се: покретни циркуси, рингишпили и друге покретне направе за забаву, покретни киосци сезонског карактера, репортажна телевизијска кола, покретни циркулари, мјешалице за бетон и други слични уређаји који користе електричну енергију привремено, односно привремено.

Члан 32.

Изузетно од одредби члана 30. став 2. ових општих услова, Испоручилац је дужан да за привремене објекте из члана 31. ових општих услова у року од 5 дана донесе рјешење о захтјеву за издавање електроенергетске сагласности.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике у року од 15 дана од дана добијања рјешења.

Члан 33.

Електроенергетска сагласност из члана 32. став 1. ових општих услова важи 30 дана од дана издавања, уколико у рјешењу о електроенергетској сагласности није одређен други рок.

Члан 34.

Електроенергетску сагласност за повећање ангазоване снаге није дужан прибавити потрошач категорије потрошача домаћинства и потрошач категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага не мјери, ако повећавају ангазовану снагу до границе пропусне моћи главних осигурача, односно заштитних уређаја на свом прикључку.

1.3. Сагласност за прикључење

Члан 35.

За прикључење потрошача на електроенергетску мрежу, потрошач подноси Испоручиоцу писмени захтјев за издавање сагласности за прикључење.

Издавању сагласности за прикључење потрошача на електроенергетску мрежу Испоручиоца претходи интерни технички преглед спољњег и унутрашњег прикључка објекта потрошача, ради провјере испуњења услова из издате електроенергетске сагласности.

Интерни технички преглед спољњег и унутрашњег прикључка врши Испоручилац.

Трошкове интерног техничког прегледа спољњег и унутрашњег прикључка објекта потрошача, сноси потрошач.

Члан 36.

Ако су спољни и унутрашњи прикључак потрошача изграђени у складу са техничким прописима и ако је потрошач испунио услове из електроенергетске сагласности, Испоручилац је дужан да изда потрошачу сагласност за прикључење.

Члан 37.

Испоручилац је дужан донијети рјешење о захтјеву за издавање сагласности за прикључење потрошача у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба у року од 15 дана од пријема рјешења, републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

2. Прикључак потрошача

Члан 38.

Електроенергетски објекти потрошача прикључују се на електроенергетске објекте Испоручиоца преко прикључка.

Члан 39.

Прикључком се сматра склоп електричних водова и уређаја високог или ниског напона којим се електроенергетски објекти потрошача повезују са електроенергетским објектима Испоручиоца.

Прикључак се, по правилу, састоји од спољњег и унутрашњег прикључка.

Члан 40.

Спољни високонапонски ваздушни прикључак обухвата ваздушни вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до затезних изолатора на објекту потрошача, укључујући и изолаторе.

Спољни високонапонски кабловски прикључак обухвата кабловски вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до кабловске главе у објекту потрошача, укључујући и кабловску главу.

Члан 41.

Спољни прикључак код ваздушне мреже ниског напона сачињавају ваздушни овод или самоносиви кабл од електроенергетског постројења Испоручиоца до изолатора на кровном носачу, конзоли или објекту (згради, стубу) потрошача, укључујући и саме изолаторе.

Спољни нисконапонски кабловски прикључак обухвата кабловски вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до кабловске главе (завршнице, ормарића) на објекту потрошача, укључујући и кабловску главу (завршницу, ормарић).

Члан 42.

Један објекат потрошача (зграда, фабрика, погон) има по правилу само један спољни прикључак.

Ако је објекат потрошача прикључен на више електроенергетских објеката Испоручиоца, онда потрошач има више спољних прикључака.

Члан 43.

Високонапонски унутрашњи прикључак обухвата водове и уређаје од спољњег прикључка до мјеста мјерења електричне енергије, ако мјерни уређаји нијесу смјештени у објекту Испоручиоца.

Члан 44.

Нисконапонски унутрашњи прикључак чине електрични водови и други уређаји од спољњег прикључка до мјерних уређаја потрошача, укључујући и мјерне уређаје.

Члан 45.

Ако кровни носачи, зидни носачи или конзоле на објекту потрошача служе за потребе мреже Испоручиоца, они су саставни дио те мреже.

Саставни дио мреже, у смислу става 1. овог члана, чине и кабловски разводни ормарићи као и кабловски ормарићи типа "улаз-излаз" смјештени на објекту потрошача.

Члан 46.

Електроенергетски објекти потрошача морају бити пројектовани, изведени и одржавани по постојећим прописима и условима из електро-енергетске сагласности Испоручиоца.

Члан 47.

Електрични уређаји и уређаји потрошача који могу проузроковати струјне ударе, недозвољену промјену напона по величини и облику или високофреквентне сметње, могу бити у погону амо ако су те сметње у дозвољеним границама.

Ако дозвољене границе сметњи из става 1. овог члана нијесу прописане, њих споразумно одређују Испоручилац и потрошач примјењујући одговарајуће ИЕЦ или друге техничке прописе и препоруке.

Члан 48.

Прикључење електроенергетских објеката потрошача врши искључиво испоручилац електричне енергије под условима и на начин који су одређени важећим прописима, техничким препорукама и овим општим условима.

Члан 49.

За прикључење објеката потрошача за које се по важећим прописима не издаје одобрење за употребу, потрошач је дужан Испоручиоцу приложити потврду овлашћеног извођача радова да су инсталације на тим објектима изведене у складу са одговарајућим техничким прописима, југословенским стандардима и техничким препорукама Испоручиоца.

Члан 50.

Радове на унутрашњем и спољњем прикључку може изводити само овлашћени извођач.

Члан 51.

Одредбе ових општих услова, које се односе на прикључак, примјењиваће се и приликом реконструкције и промјена на прикључку.

Ако је реконструкција прикључка потребна због радова на преуређењу и реконструкцији мреже Испоручиоца, трошкове реконструкције прикључка сноси Испоручилац.

Промјене и реконструкције на прикључцима могу се вршити само уз сагласност Испоручиоца.

Ако потрошач захтијева премјештање мреже Испоручиоца, трошкове премјештања сноси потрошач.

Члан 52.

Испоручилац је дужан да на захтјев потрошача без накнаде преузме у основна средства спољни прикључак потрошача.

Члан 53.

Потрошач не може оспорити Испоручиоцу прикључење новог потрошача на спољни прикључак и када је прикључак основно средство потрошача, уколико се тиме не доводи у питање сигурност напајања и квалитет електричне енергије потрошача.

У случају прикључења новог потрошача, ако су средства у својини претходног инвеститора, претходни инвеститор прикључка има право обештећења од новог потрошача (обавеза је Испоручиоца да му на то укаже), сразмјерно стварним трошковима претходног инвеститора, а што ће се регулисати посебним уговором.

У случају прикључења новог потрошача на мрежу коју је претходни инвеститор предао у основна средства Испоручиоца, нови потрошач сносиће сразмјерно трошкове спољњег прикључка претходног инвеститора и то на начин утврђен уговором о преузимању тог основног средства. Уколико у уговору није утврђен рок до којег претходни инвеститор има право на накнаду, онда тај рок износи пет година.

Члан 54.

Испоручилац ће прикључити само оне инсталације потрошача које су извела овлашћена правна и физичка лица.

Члан 55.

Градилишта и привремени објекти прокључују се на електроенергетске објекте Испоручиоца преко прописно изведеног привременог прикључка.

Члан 56.

Испоручилац ће извршити прикључење градилишта и привремених објеката када потрошач испуни услове из електроенергетске сагласности и пружи доказ о исправности електричне инсталације, издат од стране овлашћеног органа или организације.

3. Одржавање прикључка

Члан 57.

Прикључци и инсталације морају бити изведени по техничким прописима и условима из електроенергетске сагласности и морају се одржавати у исправном стању.

Члан 58.

О техничкој исправности и одржавању спољњег прикључка, који је власништво потрошача, брине се Испоручилац.

Трошкове одржавања спољњег прикључка из става 1. овог члана сноси потрошач.

Ако се преко спољњег прикључка врши нападање других потрошача, трошкове одржавања сноси Испоручилац.

Члан 59.

Потрошач је дужан да се брине о одржавању унутрашњег прикључка као и инсталација и уређаја.

Одржавање унутрашњег прикључка може да врши потрошач ако је за то оспособљен односно да одржавање повјери Испоручиоцу или овлашћеном извођачу радова.

Трошкове одржавања унутрашњег прикључка сноси потрошач.

О почетку и завршетку радова на унутрашњем прикључку, потрошач је дужан да обавијести Испоручиоца.

Члан 60.

Уколико радове на одржавању спољњег и унутрашњег прикључка изводи Испоручилац, цијене радова за одржавање морају се кретати у границама тржишних цијена.

Члан 61.

Потрошач је дужан да се стара о исправности унутрашњег прикључка, инсталација и уређаја и одговоран је за штете које на постројењима Испоручиоца и других потрошача настану услед њихове неисправности.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико потрошач склопи уговор са Испоручиоцем о одржавању унутрашњег прикључка, потрошач не одговара за штету која због неисправности прикључка настане на постројењима Испоручиоца и других потрошача.

Члан 62.

Испоручилац и потрошач обавезни су да се међусобно обавјештавају о неисправностима које примите на електроенергетским објектима а које могу утицати на нормалан погон електроенергетских објеката Испоручиоца или потрошача.

Члан 63.

Потрошач је дужан омогућити лицима које овласти Испоручилац, приступ до прикључних водова, мјерних и заштитних уређаја, инсталација и уређаја, ради провјеравања њихове исправности.

Испоручилац не одговара за неисправност и штете које могу настати послје прегледа, уколико нијесу настале као последица прегледа.

Испоручилац је дужан потрошачу на високом напону омогућити приступ до уређаја Испоручиоца које користи потрошач.

Члан 64.

Замјену главних осигурача, замјену и подешавање релеја, који се налазе испред мјерних уређаја, као и замјену мјерних уређаја на мјесту мјерења, може изводити Испоручилац или овлашћени извођач уз сагласност Испоручиоца.

Испоручилац је дужан да обавијести потрошача о вршењу радова из става 1. овог члана, како би потрошач могао да присуствује њиховом извођењу.

Члан 65.

Главни осигурач прикључења, разводна табла на којој се налази мјерни уређај и поклопац на мјерном уређају морају бити пломбирани пломбом Испоручиоца, а на захтјев потрошача и његовом пломбом.

III - ЗАШТИТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ПОСТРОЈЕЊА

Члан 66.

Заштите електроенергетских постројења потрошача и постројења Испоручиоца морају бити међусобно технички усаглашене.

Заштита електроенергетских постројења из става 1. овог члана врши се према одредбама одговарајућих прописа, југословенских стандарда и упутстава Испоручиоца.

Члан 67.

На захтјев потрошача, Испоручилац је дужан дати податке о јачини очекиване струје, снаге кратког споја на прикључку потрошача и струје земљоспоја.

Испоручилац је дужан обавијестити потрошача на високом напону о промјени јачине струје земљоспоја и снаге кратког споја на његовом постројењу у случајевима када се на постројењу очекује битнија промјена.

Члан 68.

Испоручилац електричне енергије одређује врсту, временско и струјно степеновање заштите на прикључку потрошача, према одредбама одговарајућих техничких прописа и југословенских стандарда.

Измјена врсте заштите и њеног степеновања на прикључку потрошача може се вршити само према упутствима и уз сагласност Испоручиоца.

Члан 69.

Испоручилац може, према потреби, поставити код потрошача подфреквентне релеје и подесити их према потребама електроенергетског система.

Члан 70.

Испоручилац и потрошач споразумно врше избор и подешавање уређаја који се постављају у сврху брзог поновног укључења уређаја и постројења потрошача.

Члан 71.

Испоручилац и потрошач споразумно усклађују врсте пренапонске заштите на њиховим електроенергетским постројењима, а посебно у погледу координације изолације.

Члан 72.

Потрошач може од Испоручиоца захтијевати, а Испоручилац је дужан да му на захтјев достави, све потребне податке за избор заштитних мјера од напона додира и напона корака.

Члан 73.

Пломбу са заштитног уређаја на мјесту испоруке електричне енергије може скинути само за то овлашћени радник Испоручиоца.

Ако се на заштитном уређају налази пломба Испоручиоца и потрошача, о скидању пломбе Испоручилац је обавезан претходно обавијестити потрошача.

IV - ПРЕУЗИМАЊЕ, НАБАВКА И УВОЗ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Преузимање електричне енергије од других произвођача

Члан 74.

Испоручилац ће преузимати електричну енергију од других произвођача у Црној Гори, чије су електране непосредно прикључене на електроенергетске објекте Испоручиоца.

Међусобни односи у погледу преузимања електричне енергије из става 1. овог члана, уређују се уговором у складу са Законом о енергетици и овим општим условима.

Члан 75.

Произвођачи електричне енергије из члана 74. ових општих услова дужни су прије почетка изградње електрана да са Испоручиоцем закључе дугорочни уговор којим ће се регулисати: мјесто и начин прикључења електране на електроенергетске објекте Испоручиоца, снага и годишње количине енергије које треба да преузме Испоручилац са динамиком преузимања, начин утврђивања цијене те енергије, почетак рада електране, рок на који се закључује уговор и друга питања од заједничког интереса.

Члан 76.

Уколико други произвођач електричне енергије нуди Испоручиоцу преузимање повремених вишкова из своје електране, Испоручиоц ће вишкове преузимати уколико у периоду појаве вишкова има мањак енергије у свом електроенергетском систему.

Члан 77.

Количине електричне енергије, које ће Испоручилац преузимати од других произвођача зависиће од могућности производње електрана других произвођача, потреба за електричном енергијом и могућности преузимања те енергије од стране Испоручиоца.

Члан 78.

Цијена електричне енергије других произвођача зависи од снаге и могућности производње електрана, динамике производње, сигурности производње и квалитета произведене електричне енергије.

Цијена електричне енергије, коју ће платити Испоручилац за преузете количине електричне енергије, не може бити већа од цијене електричне енергије одговарајућег квалитета најскупље електране Испоручиоца.

Члан 79.

Испоручилац са другим произвођачима закључује уговор у писменој форми о преузимању електричне енергије.

Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: количину, квалитет и цијену електричне енергије, динамику испоруке, мјесто предаје и мјесто мјерења, начин обрачуна и плаћања, трајање уговора, одговорност за неиспуњавање или неуредно испуњавање уговора и друга питања.

2. Набавка и увоз електричне енергије

Члан 80.

Недостајуће количине електричне енергије Испоручилац ће набављати од других електроенергетских система у земљи или увозом из иностранства по најповољнијим енергетским и економским условима.

Међусобне обавезе Испоручиоца и потрошача на 110 kV , у вези са набавком недостајућих количина из става 1. овог члана у складу са годишњим електроенергетским билансом, количине које потрошач обезбиједи сопственим аранжманима регулисаће се годишњим уговорима.

Члан 81.

Обезбијеђење недостајућих количина електричне енергије, према пројекцији годишњег електроенергетског биланса, Испоручилац треба учинити извјесним прије његовог доношења.

Уколико се не обезбиједи недостајуће количине до доношења биланса, билансом ће се свести потрошња у оквиру расположивих количина електричне енергије, односно расподијелити мањак на потрошаче и категорије потрошача.

Члан 82.

Испоручилац је обавезан да у току реализације годишњег електроенергетског биланса предузима мјере за обезбијеђење недостајућих количина електричне енергије исказаних електроенергетским билансом, као и недостајућих количина

које су последица испада из погона производних капацитета и неповољније хидрологије од планиране.

Члан 83.

Потрошач је обавезан да плати Испоручиоцу трошкове набавке недостајућих количина електричне енергије, који се утврђују овим општим условима и Тарифним системом за продају електричне енергије.

V - ИСПОРУКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 84.

Испоручилац је дужан континуирано снабдијевати потрошача квалитетном електричном енергијом у складу са годишњим електроенергетским билансом, Законом о енергетици и другим актима.

Члан 85.

Испорука електричне енергије потрошачима врши се на основу уговора о испоруци електричне енергије, уговора по приступању и уговора о испоруци електричне енергије под посебним условима.

Уговорима из става 1. овог члана регулишу се међусобни односи између Испоручиоца и потрошача и потрошача на одређено или неодређено вријеме.

Члан 86.

Потрошач има право да уговори по мјесечној динамици преузимање односно испоруку електричне енергије, која одговара просјечно оствареној потрошњи тог потрошача у претходне три године.

Члан 87.

Испоручилац ће због неиспоруке или неуредне испоруке електричне енергије, до које је дошло његовом кривицом, надокнадити потрошачу штету по прописима о накнади штете и овим општим условима.

Висина накнаде штете из става 1. овог члана регулише се уговором о испоруци електричне енергије, с тим да не може бити већа од износа који се добија множењем неиспоручених количина електричне енергије и двоструке цијене електричне енергије тог потрошача.

Потрошач је дужан да Испоручиоца благовремено обавијести о прекиду или неуредној испоруци електричне енергије.

Члан 88.

Потрошач који својом кривицом не преузима или неуредно преузима уговорене количине електричне енергије и уговорену снагу, изван случајева одступања предвиђених овим општим условима, дужан је Испоручиоцу надокнадити штету сходно прописима о накнади штете.

Висина накнаде штете из става 1. овог члана регулисаће се уговором о испоруци електричне енергије, с тим да не може бити већа од износа који се добија множењем непреузетих количина електричне енергије и обрачунатих цијена за количине преузете електричне енергије.

Члан 89.

Стандардна сигурност снабдијевања електричном енергијом обезбјеђује се потрошачу прикључком на мрежу Испоручиоца, који обезбјеђује да прекид у напајању у случају квара или више силе, ревизије, ремонта и прикључења нових потрошача, траје онолико времена колико је неопходно да се радови изведу, односно отклони квар.

Електроенергетском сагласношћу и уговором о испоруци електричне енергије може се предвидјети и већи степен сигурности снабдијевања од стандардног.

1. Уговор о испоруци електричне енергије

Члан 90.

Уговор о испоруци електричне енергије у писменој форми закључује Испоручилац и потрошач који преузима електричну енергију на високом напону.

Уговор о испоруци електричне енергије у писменој форми закључују Испоручилац и потрошач који преузима електричну енергију на ниском напону код којег се снага мјери, као и потрошач категорије потрошача јавно освјетљење.

Потрошач који је прикључен на два или више одвојених мјеста испоруке закључује за свако мјесто испоруке уговор о испоруци електричне енергије.

Члан 91.

Уговор о испоруци електричне енергије закључује се прије издавања сагласности за прикључење новог потрошача или потрошача који повећава ангажовану снагу.

Члан 92.

Уговором о испоруци електричне енергије, регулишу се трајни односи или односи на одређено вријеме.

Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: одредбе о количини и квалитету електричне енергије, начину и роковима испоруке, мјестима предаје и мјерења, начину обрачуна снаге, цијени електричне енергије, одговорности због неиспуњења или неуредног испуњења обавеза, случајеве и услове под којима се може ограничити или обуставити испорука електричне енергије, као и вријеме на које се закључује уговор.

Уговор из става 1. овог члана (којим се регулишу односи на одређено вријеме) мора бити закључен најкасније до 30. новембра текуће године за наредни уговорни период или најкасније 30 дана прије истека важења постојећег уговора, а код нових потрошача 30 дана прије почетка испоруке електричне енергије.

Члан 93.

Испоручилац је дужан испоручивати, а потрошач преузимати уговорене количине електричне енергије са дозвољеним одступањем од $\pm 5\%$ за мјесечне, односно $\pm 3\%$ за годишње уговорене количине електричне енергије.

Одступање од максимално уговорене снаге дозвољава се од $+5\%$ до -10% .

Члан 94.

Потрошач може у року од 30 дана прије настанка промјене писмено отказати или затражити измјену уговора о испоруци електричне енергије због промјена услова рада или других разлога.

Члан 95.

Потрошачу на ниском напону код којег се снага не мјери и потрошачу категорије потрошача домаћинства, електрична енергија се испоручује на основу уговора по приступању.

Подношењем пријаве од стране потрошача за прикључење инсталације на мрежу Испоручиоца, извршењем прикључења и пломбирањем мјерних уређаја сматра се да је закључен уговор по приступању.

Члан 96.

Испорука електричне енергије под посебним условима врши се:

1. Потрошачу на основу уговора о заједничком улагању у електроенергетске објекте Испоручиоца и

2. Потрошачу прикљученом на високи напон чији технолошки процес у производњи омогућава прилагођавање електроенергетском систему.

Члан 97.

Потрошач је дужан да у року од 7 дана пријави Испоручиоцу све промјене које су настале од времена његовог прикључења (промјене у називу потрошача, адресе и сл.), рачунајући рок од дана настанка промјене, а промјену уселења или иселења у објекат у коме се испоручује електрична енергија, најмање 3 дана раније.

Ако је потрошач благовремено поднио одјаву и пријаву о иселењу, односно уселењу, Испоручилац је дужан извршити читање бројила на дан иселења, односно уселења.

У случају када одјава, односно пријава није поднијета благовремено, Испоручилац је дужан извршити читање бројила у року од три дана од дана пријема одјаве, односно пријаве.

Члан 98.

Потрошач који се исели дужан је платити потрошену електричну енергију регистрованој мјерним уређајима на мјесту одакле се иселио, све док не откаже даље преузимање електричне енергије, или пријави Испоручиоцу промјену из члана 97. ових општих услова.

Потрошач који не пријави Испоручиоцу своје уселење дужан је да плати потрошену електричну енергију од посљедњег читања потрошње на мјерним уређајима до читања након уселења.

Члан 99.

Испоручилац не може отказати потрошачу испоруку електричне енергије ако се потрошач придржава одредби уговора о испоруци електричне енергије, односно ових општих услова.

2. Квалитет испоручене електричне енергије

Члан 100.

Испоручилац је дужан испоручивати потрошену електричну енергију одређеног номиналног напона и фреквенције у дозвољеним границама одступања.

Члан 101.

Одступање од номиналног напона на мјесту испоруке електричне енергије, под нормалним енергетским приликама, може бити:

- на високом напону: $\pm 5\%$
- на ниском напону: од $+5\%$ до -10%

Изузетно, ако услед квара на електроенергетским објектима Испоручиоца, до кога није дошло његовом кривицом или нехатом, није могуће успоставити нормално напонско стање електричне мреже, дозвољена су и већа одступања напона од одступања предвиђених у ставу 1. овог члана.

Члан 102.

Називна фреквенција у мрежи Испоручиоца у нормалним енергетским условима је 50 Hz, а допуштено одступање износи $\pm 0,1$ Hz .

Изузетно, у случајевима више силе, називна фреквенција се може смањити највише до 49,5 Hz . У овом случају фреквенција се мора регулисати на вриједност из става 1. овог члана најкасније у року од једног сата.

Ако се из истих разлога називна фреквенција смањи и испод 49,5 Hz , треба је регулисати на вриједност 49,5 Hz најкасније у року од 15 минута.

Ради спречавања распада електроенергетског система, Испоручилац и потрошач дужни су да уграђују подфреквентну заштиту.

Члан 103.

Ако због поремећаја у електроенергетском систему, до којег је дошло кривицом Испоручиоца, дође до погоршања квалитета испоручене електричне енергије потрошачу мимо одступања прописаних у члану 101. ових општих услова, Испоручилац је дужан да надокнади директне штете настале у постројењима потрошача.

Висину штете утврдиће стручна комисија, коју ће заједнички формирати Испоручилац и потрошач.

Члан 104.

Испоручилац и потрошач могу уговором предвидјети дозвољена одступања од номиналног напона и мимо ових општих услова.

Члан 105.

Потрошач чији уређаји преузимају из мреже већу реактивну енергију него што то одговара фактору снаге 0,95, дужан је уградити одговарајуће уређаје за компензацију реактивне електричне енергије.

Ако потрошач не угради уређаје из става 1. овог члана, Испоручилац је дужан да га упозори и споразумно са њим утврди рок за уградњу тих уређаја.

Уколико потрошач ни у року из става 2. овог члана не угради наведене уређаје, Испоручилац може забранити употребу, односно искључити уређаје потрошача који нарушавају дозвољени фактор снаге.

Члан 106.

Потрошач може да поднесе писмени приговор Испоручиоцу због нередовне испоруке или испоруке некавалитетне електричне енергије, а нарочито:

1. Ако сматра да прекиди у испоруци електричне енергије неоправдано дуго трају,

2. Ако се прекиди често понављају,

3. Ако напон на прикључку у нормалним околностима толико одступа од називне вриједности, да отежава коришћење уређаја електричне енергије.

Испоручилац је дужан да се у року од 30 дана од дана подношења приговора изјасни о приговору.

На акт Испоручиоца о приговору, потрошач може изјавити жалбу републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

3. Мјерни уређаји и мјерење испоручене електричне енергије

Члан 107.

Утврђивање обрачунских величина електричне енергије врши се мјерним слогом који сачињавају:

1. Напонски и струјни мјерни трансформатор,

2. Бројило за активну и реактивну електричну енергију,

3. Ограничивач оптерећења (лимитатор),

4. Спољни водови (мјерни и помоћни).

5. Помоћни уређаји:

5.1. Уклопни сат,

5.2. Пријемник даљинског управљања потрошњом (ДУП),

5.3. Сумарно бројило,

5.4. Регистратор и показивач снаге, и

5.5. Остали помоћни уређаји.

Мјерни уређаји под тачкама 1, 2, 3. и 5.1. из става 1. овог члана, морају бити овјерени од надлежног органа за мјере и драгоцене метале.

Мјерни уређаји наведени под тачкама 2, 3, 5.1, 5.3. и 5.4. морају бити пломбирани пломбом Испоручиоца и пломбом потрошача, уколико он то жели.

Ако се на мјерном уређају налазе пломбе Испоручиоца и потрошача, скидање пломби обавља се уз присуство Испоручиоца и потрошача.

Испоручилац има право провјерити исправност мјерних уређаја и прије њихове уградње. Састав мјерног слога зависи од техничких и конзумних карактеристика потрошача и не мора садржати све уређаје из става 1. овог члана.

Код уградње, мјерни уређај мора бити овјерен у текућој или претходној години.

Члан 108.

Испоручилац одређује врсту, тип, класу тачности, потребан број и мјерни опсег уређаја за мјерење обрачунских величина, као и мјесто и начин њиховог смјештаја, а у складу са техничким условима за обрачунско мјерно мјесто.

У циљу испитивања савремених мјерних уређаја (електронска бројила, регистратори снаге с магнетном траком и друго), уговором између Испоручиоца и потрошача може се предвидјети упоредно мјерење електричне енергије и снаге.

Члан 109.

Класа тачности мјерних трансформатора за мјерење количина електричне енергије до 50 милиона kWh годишње на једном мјерном слогу мора бити 0,5, а за мјерење електричне енергије изнад ове количине мора бити 0,2 или 0,5 ако се Испоручилац и потрошач тако договоре.

Ако је на мјесту мјерења, кроз 200 часова мјесечно, оптерећење мање од 10% номиналне примарне струје струјног трансформатора, онда треба уградити струјне трансформаторе са проширеним мјерним опсегом.

Члан 110.

Класа тачности уграђеног бројила електричне енергије мора бити:

1. За активну електричну енергију на ниском напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у директном споју - класа 2,0;
2. За активну електричну енергију на ниском напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у полудиректном споју (преко струјних трансформатора):
 - за бројила са уграђеним показивачем вршног оптерећења класа 1,0,
 - за остала бројила - класа 2,0.
3. За активну електричну енергију на високом напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у индиректном споју (преко струјних и напонских трансформатора):
 - за потрошњу до 24 милиона кЊх годишње - класа 1,0,
 - за потрошњу преко 24 милиона кЊх годишње - класа 0,5 или боља.
4. За реактивну електричну енергију, без обзира на напон и у каквом је споју мјерење изведено - класа 3,0.
5. Регистратор снаге мора давати податке у облику штампаних бројки, перфорираних или магнетских трака, које се могу дешифровати визуелно и аутоматски обрадити.

Члан 111.

Уклопни сатови за управљање вишетаифним бројилима и релејима регистратора снаге могу одступити мјесечно, у односу на вријеме које се добија од надлежне службе тачног времена, у границама: ± 2 минута мјесечно за бројила класе 0,5 ± 5 минута мјесечно за бројила класе 1,0 ± 15 минута мјесечно за бројила класе 2,0 Уклопни сат који одступа \pm један сат мјесечно, замјењује се исправним.

На захтјев потрошача, Испоручилац је дужан да у року од највише пет дана изврши ванредну контролу уклопног сата и доведе га у исправно стање. Ако се контролом установи да је уклопни сат исправан, трошкове ванредне контроле сноси потрошач.

Члан 112.

Потрошач мјерне уређаје може предати у основна средства Испоручиоца.

Одржавање мјерних уређаја врши Испоручилац.

Трошкове редовног одржавања и оправке сноси власник мјерних уређаја, а баждарења Испоручилац.

Члан 113.

Потрошач је одговоран за нестанак и оштећење мјерних уређаја који су смјештени у његовим просторијама, као и за последице које из тог произлазе.

Потрошач је дужан обавијестити Испоручиоца о нестанку, као и свим сметњама или оштећењима на дјеловима мјерног слога, пломбама и осигурачима, одмах чим сметње, нестанак или оштећење примијети, односно сматра да постоје.

Испоручилац је дужан обавијестити потрошача о свим сметњама и оштећењима на мјерним уређајима смјештеним код Испоручиоца.

Члан 114.

На мјерним мјестима гдје се мјерење врши преко мјерних трансформатора, редовна контрола обрачунских уређаја, по правилу, врши се једанпут годишње.

Вријеме и начин редовне контроле Испоручилац и потрошач одређују споразумно.

Испоручилац и потрошач могу захтијевати ванредну контролу мјерних уређаја, која се мора извршити најкасније у року од 10 дана од дана подношења захтјева. Трошкове ванредне контроле сноси страна која захтијева контролу, ако се

контролом установи да је уређај исправан, а ако се установи да је уређај неисправан, трошкове контроле сноси Испоручилац.

Члан 115.

Ако се утврди да је мјесечна разлика између показивања бројчаника темељног импулсног бројила (са жигом надлежног органа за мјере и драгоцене метале) и контрола бројчаника на сумарним бројилима и регистраторима снаге виша од $\pm 0,2\%$, сумарно бројило ће се замијенити.

Члан 116.

Дозвољена грешка бројила електричне енергије обрачунског мјерног мјеста у експлоатацији не смије бити већа од његове двоструке називне класе тачности.

Бројило чија је грешка већа од називне класе тачности, а унутар граница из става 1. овог члана може се замијенити, а ако је грешка већа бројило се замијењује.

Члан 117.

Ако се записнички утврди да је обрачунска константа мјерног слога била погрешно утврђена, извршиће се накнадни обрачун по исправљеној константи од дана када је обрачун вршен погрешном константом.

Уколико се утврди да је мјерни уређај имао два пута већу грешку од класе тачности или извјесно вријеме није мјерио електричну енергију и снагу, односно да је мјерење било дјелимично, испоручена електрична енергија, односно снага, утврдиће се прорачуном, ако је то могуће, или процјеном.

За процјену погрешно регистроване електричне енергије и снаге узете се вриједност постигнута у исте сате сличног временског периода када је регистровање било исправно, уважавајући годишњи пораст потрошње.

Ако постоји контрола мјерења, могу се уговором узети подаци са тих слогова.

Исправка обрачуна врши се и у случајевима када је погрешно обрачуната вриједност појединих мјеста на бројчанику због погрешног броја цијелих, односно децималних мјеста.

У случају да се утврди, да услед грешке на уклопном сату или пријемнику ДУП бројило не региструје исправно потрошњу по тарифним ставовима према добу дана, Испоручилац је дужан отклонити квар у року од 5 дана и извршити корекцију обрачуна испоручене електричне енергије на основу оствареног односа дневних тарифних ставова у претходном обрачуну одговарајуће сезоне.

Члан 118.

Уградњу мјерних уређаја, по правилу, код нових потрошача врши Испоручилац.

Уградњу мјерних уређаја код нових потрошача, потрошач може повјерити овлашћеном извођачу уз сагласност Испоручиоца.

Члан 119.

У стамбеном објекту, гдје су бројила постављена на једном мјесту, дозвољава се уградња само једног уклопног сата, односно пријемника ДУП.

Уколико је потрошач власник уклопног сата, односно пријемника ДУП, не може оспорити Испоручиоцу прикључење других потрошача на тај уређај.

Потрошач из става 2. овог члана има право на обештећење од нових потрошача на начин како је то регулисано у члану 53. ових општих услова.

Члан 120.

На мјерним мјестима која служе за мјерење електричне енергије и снаге потрошача који су закључили уговор о испоруци у писменој форми, ниједна уговорна страна нема право вршити било каква мјерења или измјене на обрачунским мјерним уређајима, прије него о томе обавијести другу страну, која има право присуствовати таквим мјерењима, односно измјенама.

Замјена и премјештање мјерних уређаја може се вршити само уз сагласност Испоручиоца.

О замјени мјерних уређаја саставља се записник који потписују уговорне стране.

Потрошаче који нису обухваћени ставом 1. овог члана Испоручилац је обавезан обавијестити о извршеној замјени или измјенама на мјерном уређају.

Члан 121.

Ако потрошач захтијева замјену постојећег мјерног уређаја, са уређајем који омогућава коришћење веће снаге или ради повољнијег коришћења које му омогућава Тарифни систем, трошкове набавке уређаја и његове замјене сноси потрошач.

4. Обрачун и начин плаћања испоручене електричне енергије из сопствених извора

Члан 122

У утврђеном обрачунском периоду, Испоручилац мјери, читава и врши обрачун и испоставља Потрошачу рачун за испоручену електричну енергију у складу са тарифним елементима (обрачунска снага, активна електрична енергија и прекомјерно преузета реактивна електрична енергија) из Тарифног система за продају електричне енергије и Одлуке о тарифним ставовима за продају електричне енергије на мрежи преноса и дистрибуције која се примјењује на дан фактурисања.

+

Види:

[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 123

Испоручилац и потрошач уговором о испоруци електричне енергије утврђују обрачунски период за који се врши испорука, обрачун и испостављање рачуна за утрошену електричну енергију који не може бити дужи од мјесец, ни краћи од седам дана.

Испоручилац и потрошач могу уговорити да се испоручена електрична енергија у току мјесеца мјери, обрачунава и плаћа више пута, а обавезно у случају промјене сезоне и тарифних ставова за продају електричне енергије.

Ако уговор о испоруци електричне енергије није закључен или ако уговором није утврђен обрачунски период за испоручену електричну енергију потрошачу, под обрачунским периодом сматраће се период времена од 10 дана.

+

Види:

[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 124

За потрошаче којима се испорука електричне енергије врши на основу уговора по приступању, обрачунски период за који се врши испорука, обрачун, испостављање и плаћање рачуна за утрошену електричну енергију, не може бити дужи од три мјесеца.

Изузетно, ради очувања вриједности испоручене електричне енергије, када то налажу економске прилике у земљи, испоручилац ће мјерити, обрачунавати и испостављати рачун за испоручену електричну енергију за обрачунски период који не може бити краћи од десет дана.

+

Види:

[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 125

Обрачунски период из члана 123 и 124 ових општих услова може бити и краћи у случају промјене тарифних ставова за продају електричне енергије, раскида уговора о испоруци електричне енергије и слично.

+

Види:

[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 126

Испоручилац је дужан да при промјени сезоне и тарифних ставова за продају електричне енергије у најкраћем могућем року организује посао на читавање мјерних уређаја.

Очитавање мјерних уређаја код потрошача са којима се закључује уговор о испоруци електричне енергије врши се у присуству представника испоручиоца и потрошача и записнички утврђује нађено стање.

Изузетно, ако очитавању мјерних уређаја у договорено вријеме не присуствује представник потрошача, испоручилац ће извршити обрачун и испостављање рачуна потрошачу на основу очитаних величина.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 127

У случају када обрачунски период траје краће од мјесец дана, обрачун вршног оптерећења, када се обрачунска снага мјери, врши се на основу очитаног стања сразмјерно броју дана обрачунског периода, односно на крају мјесеца према стању оствареном у том мјесецу.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 128

Испоручилац ће рачун за испоручену електричну енергију доставити потрошачу на начин који се сматра уредним достављањем.

Уредним достављањем рачуна у смислу става 1. овог члана сматраће се уручивање рачуна потрошачу поштом, путем доставне књиге архиви потрошача-правног лица, уручивање непосредно потрошачу физичком лицу или члану његове породице уз потпис у доставној књизи, а у случају одсутности потрошача, остављањем рачуна у поштанском сандучету или прилепљивањем рачуна на врата куће (стана), уз службену констатацију на полеђини копије рачуна датума и начина достављања.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 129

Потрошач има право приговора на рачун испоручиоца којим је на основу очитане потрошње у обрачунском периоду, извршен обрачун испоручене електричне енергије.

Приговор из става 1. овог члана подноси се писмено у року од три дана од дана пријема рачуна.

Испоручилац је дужан да се у року од 10 дана изјасни о приговору потрошача и да га о томе писмено обавијести.

Приговор потрошача на рачун за испоручену електричну енергију не одлаже плаћање рачуна.

Ако испоручилац уважи приговор потрошача дјелимично или у цјелости, дужан је одмах након изјашњавања да врати потрошачу прекомјерно наплаћени износ са каматом, или да умањи количину електричне енергије за наредни обрачунски период по цијенама из текућег периода.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 130

Рачун испоручиоца за стварно утрошену електричну енергију у обрачунском периоду, на који није приговорио, потрошач је дужан да плати у року од три дана од дана пријема рачуна.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

Члан 131

Потрошач који задоцни да испуни обавезу плаћања рачуна за испоручену електричну енергију, дужан је да плати испоручиоцу камату.

+ **Види:**
[чл. 1. Измјена и допуна - 46/93-836.](#)

5. Евидентирање, обрачун и плаћање набављене и увезене електричне енергије

Члан 136.

Испоручилац ће набављену електричну енергију од других електроенергетских система у земљи и из увоза посебно евидентирати и приказати.

Члан 137.

Евиденцијом електричне енергије из члана 136. ових општих услова, Испоручилац је дужан да обезбједи податке о: добављачу, времену набавке или увоза електричне енергије, набављеним или увезеним количинама електричне енергије по већој и мањој тарифи, цијени набављене или увезене електричне енергије, трошковима царине, транзита, износу губитака електричне енергије за набављене или увезене количине и укупним трошковима набавке или увоза електричне енергије.

Члан 138.

Испоручилац ће обрачунати потрошачима набављену и увезену електричну енергију на сљедећи начин:

1. До нивоа просјечне цијене електричне енергије из властитих извора - обрачуном по Тарифном систему и важећим тарифним ставовима.
2. Разлику између укупне цијене набавке, добијене на основу трошкова набавке увећаних за трошкове царине за увезену електричну енергију, трошкове транзита и губитке у преносу и просјечне цијене из властитих извора у одговарајућем проценту на обрачунати износ по важећим тарифним ставовима.

6. Попуст на тарифне ставове

Члан 139.

Право на попусте на тарифне ставове имају потрошачи прикључени на електроенергетску мрежу на напону 110 kV или вишем, који електричну енергију троше равномјерно и претежно у електрохемијском или електрометалуршком процесу, а начином коришћења електричне енергије доприносе рационалном коришћењу електроенергетских објеката или чије су карактеристике потрошње такве да се могу прилагођавати могућностима испоруке електричне енергије.

Члан 140.

Потрошачима електричне енергије одобравају се попусти на тарифне ставове по основу:

- рационалног коришћења електричне енергије и снаге,
- прилагођавања потрошње електричне енергије,
- планског ограничења потрошње електричне енергије.

Члан 141.

Под рационалним коришћењем електричне енергије подразумијева се равномјерна потрошња са мјесечним сатним коришћењем вршног оптерећења од преко 500 сати.

Члан 142.

Под прилагођавањем потрошње електричне енергије подразумијева се уговарање нижег степена сигурности снабдијевања електричном енергијом него што га имају остали потрошачи, а у виду уговарања права ограничења мјесечних количина електричне енергије и снаге према потребама електроенергетског система, и без права на друга обештећења.

У зависности од дужине периода прилагођавања, утврђују се четири степена прилагођавања, и то:

I степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 30 дана годишње; II степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 45 дана годишње;

III степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 60 дана годишње;

IV степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 75 дана годишње.

Прилагођавања из претходних степена могу бити остварена зависно од ситуације у електроенергетском систему, у једном или у више временских периода.

Под ангажованом снагом из става 2. овог члана подразумијева се максимално преузета ангажована снага у претходној декади у вријеме веће тарифе.

Члан 143.

Планско ограничење потрошње електричне енергије врши се код доношења електроенергетског биланса ради усклађивања потрошње електричне енергије са планираном производњом и набавком, а врши се ограничењем потрошње електричне енергије за 50% у трајању од три мјесеца у току године.

Право из става 1. овог члана, потрошач може користити у случају ако Испоручилац није у могућности да затвори електроенергетски биланс на други начин.

Члан 144.

Испоручилац из основа давања попушта на тарифне ставове из члана 142. ових опшних услова има право да обустави испоруку електричне енергије потрошачу у случају:

- хидролошки неповољније ситуације од предвиђене електроенергетским билансом и
- кварова на производним и преносним капацитетима.

Члан 145.

У зависности од броја сати коришћења вршног оптерећења према члану 141. ових опшних услова утврђују се попусти на тарифне ставове за продају електричне енергије у сљедећим износима:

- од 500 до 550 сати 1,5%
- преко 550 до 600 сати 3,0%
- преко 600 до 650 сати 4,5%
- преко 650 до 700 сати 7,0%
- преко 700 сати 10,0%

Члан 146.

За утврђене степене прилагођавања из члана 142. ових опшних услова, утврђују се попусти на тарифне ставове за продају електричне енергије у сљедећим износима:

- за I степен прилагођавања 4%
- за II степен прилагођавања 6%
- за III степен прилагођавања 8%
- за IV степен прилагођавања 10%

Члан 147.

За планско ограничење потрошње према члану 143. ових Опшних услова утврђује се попуст на тарифне ставове у износу од 12%.

Члан 148.

Потрошач електричне енергије може користити попусте на тарифне ставове по свим основама предвиђеним овим општим условима, уколико испуњава прописане услове.

Укупан попуст на тарифне ставове једнак је збиру попушта по свим основама које користи потрошач.

Члан 149.

Потрошач електричне енергије прије закључења годишњег уговора о испоруци електричне енергије, а најкасније до 30. септембра текуће године, подноси захтјев Испоручиоцу за одобравање попушта на тарифне ставове.

Уговором о испоруци електричне енергије регулишу се права и међусобне обавезе из основа попушта на тарифне ставове.

Члан 150.

На захтјев Испоручиоца, потрошач је дужан да приступи испуњењу уговора и изврши прилагођавање, односно ограничење потрошње електричне енергије.

Потрошачу који не испуни уговорену обавезу из става 1. овог члана, Испоручилац ће обуставити испоруку електричне енергије за период који одговара Испоручиоцу у оквиру уговореног степена прилагођавања, односно планског ограничења.

Потрошач који не смањи преузимање електричне енергије у складу са уговором, губи право попушта на тарифне ставове за ту годину.

Члан 151.

Испоручилац је дужан да води рачуна о пропорционалности у коришћењу права потрошача по основу прилагођавања у оквиру утврђених степена прилагођавања у складу са чланом 142. ових општих услова.

Члан 152.

Испоручилац је обавезан да најави потрошачу, најмање седам дана раније, могућност ограничења потрошње електричне енергије, због недостатка електричне енергије услед лошијих хидролошких прилика од планираних електроенергетским билансом за ту годину.

Испоручилац може дати потрошачу налог за смањење потрошње електричне енергије и снаге без претходне најаве у свим другим случајевима, услед смањених могућности електроенергетског система Црне Горе за снабдијевање електричном енергијом конзума.

VI - ОГРАНИЧЕЊЕ И ОБУСТАВА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Ограничење испоруке електричне енергије

Члан 153.

Испоручилац и потрошач ослобађају се преузетих обавеза у погледу испоруке, односно преузимања електричне енергије, за вријеме ограничења потрошње у случају опште несташице електричне енергије.

Члан 154.

Под вишом силом, у смислу ових општих услова, подразумијевају се непредвиђени природни догађаји који имају карактер елементарних непогода (поплаве, земљотреси, пожари, атмосферска пражњења, јаки вјетрови, прекомјерни лед, посолица и слично), као и кварови на уређајима и постројењима до којих није дошло кривицом Испоручиоца, односно потрошача.

Под другим изузетним околностима подразумијевају се радови на одржавању, ревизији, ремонту и проширењу електроенергетских постројења, као и радови у вези с прикључењем нових потрошача електричне енергије који су унапријед планирани и најављени.

Члан 155.

У случају прекида или ограничења из члана 154. став 2. ових општих услова, Испоручилац ће на прикладан начин обавијестити потрошаче о почетку трајања прекида или ограничења испоруке електричне енергије, и то: потрошаче који преузимају електричну енергију на основу уговора у писменој форми, најмање 48 сати раније, а остале потрошаче најмање 24 сата раније, путем дневне штампе, радија, телевизије или директним обавјештењем.

Ако дође до прекида или ограничења у испоруци електричне енергије због квара на електроенергетском објекту, односно постројењу услед више силе, Испоручилац ће отклонити квар у што краћем року. Ако би прекиди или ограничења трајали дуже, Испоручилац ће на прикладан начин обавијестити

потрошаче о предвидивом трајању прекида, односно о предвидивом трајању ограничења испоруке електричне енергије.

Члан 156.

Изузетно, Испоручилац може без претходне најаве привремено ограничити или прекинути испоруку електричне енергије потрошачима ако то захтијевају погонски услови, прекиди у мрежи Испоручиоца, кварови на трансформаторским, разводним и производним постројењима, распад електроенергетског система и преоптерећења постројења.

Члан 157.

Сматра се да је наступила општа несташица електричне енергије:

1. Ако се, због насталих прилика у електроенергетском систему Републике укупно планиране, односно усаглашене потребе потрошње електричне енергије морају смањити за више од 10%;

2. Ако се, с обзиром на стање у хидроакумулацијама или резервама горива, предвиђа да би у предстојећем временском раздобљу од највише десет дана могло доћи до смањења планиране производње електричне енергије за више од 10% у односу на потребе утврђене у електроенергетском билансу;

3. Ако због неизграђености производних објеката, односно немогућности набавке или преноса електричне енергије није могуће ускладити расположиву електричну енергију у однос на усаглашене потребе за више од 5%.

Вријеме наступања опште несташице електричне енергије, мјере штедње, почетак, временски распоред ограничења испоруке, као и престанак ограничења испоруке електричне енергије утврђује одлуком Управни одбор Испоручиоца.

Члан 158.

Испоручилац и потрошачи дужни су да се придржавају утврђених мјера ограничења испоруке, односно потрошње електричне енергије.

Ради ефикасног спровођења мјера ограничења испоруке, односно потрошње електричне енергије, Испоручилац и потрошач су дужни да након доношења одлуке о настанку опште несташице електричне енергије и о мјерама штедње и ограничења потрошње, односно испоруке, одмах донесу одговарајуће мјесечне и седмодневне планове потрошње електричне енергије при чему се мора водити рачуна да се потрошачима најприје обезбиједи критичне количине електричне енергије.

Потрошачима електричне енергије који се не придржавају прописаних мјера ограничења потрошње електричне енергије, Испоручилац ће принудно, у складу са овим општим условима, ограничити испоруку електричне енергије.

Члан 159.

Критичним количинама електричне енергије из члана 158. ових општих услова сматрају се минималне количине електричне енергије, које треба испоручити потрошачу да не би дошло до већих оштећења и хаварија на његовим постројењима, а што је условљено његовим технолошким процесом производње.

Критичне количине се утврђују уговором о испоруци електричне енергије.

Члан 160.

Ако предвиђене мјере штедње електричне енергије у условима опште несташице електричне енергије не дају планиране ефекте, приступиће се ограничењу испоруке електричне енергије према сљедећем редосљеду:

1. Ограничење јавног освјетљења, освјетљења излога и спољњег освјетљења других објеката на сигурносни минимум, искључење свјетлећих реклама; забрана одржавања ноћних спортских приредби уз освјетљење (осим када се ради о одржавању међународних спортских приредби), скраћење телевизијског програма, забрана употребе додатног гријања и хлађења у пословним и друштвеним просторијама;

2. Снижење напона у вријеме вршног оптерећења до 10%;

3. Ограничење испоруке електричне енергије свим потрошачима за 10%;

4. Ограничење испоруке електричне енергије за производњу карбида, феро легура и других легура, те сировог жељеза у електро пећима - до 40% потрошње;

5. Ограничење испоруке електричне енергије за индустријска постројења која троше електричну енергију у технолошке сврхе и то: за електролизу алуминијума и других обојених метала и за производњу електро-челика, челичног сивог и бијелог лива до 20% потрошње.

Ако мјерама из става 1. овог члана није могуће ускладити потрошњу електричне енергије са могућом производњом, односно набавком, Испоручилац ће о насталој ситуацији обавијестити надлежни орган управе за послове енергетике.

Члан 161.

Мјере ограничења испоруке електричне енергије за случај опште несташице електричне енергије морају бити унапријед најављене путем средстава јавног информисања, односно на други примјеран начин, а у времену које објективно стоји за то на располагању и зависно од разлога због којих се тим мјерама приступа.

Члан 162.

Ако се потрошач електричне енергије не придржава одређеног редосљеда и начина ограничења потрошње електричне енергије, може му се обуставити испорука електричне енергије док трају мјере ограничења испоруке.

Члан 163.

Испоручилац и потрошач су дужни водити погонску документацију у смислу постојећих прописа, ради могућности утврђивања случајева прекида или ограничења испоруке електричне енергије.

Члан 164.

За вријеме опште несташице електричне енергије, предузећа која производе електричну енергију за своје потребе, дужна су да у договору са Испоручиоцем обезбиједи производњу из својих извора, у складу са њиховим инсталисаним производним капацитетима, и да дио производње испоручују електроенергетском систему Републике.

Члан 165.

Испоручилац и предузећа која производе електричну енергију за своје потребе закључују уговор о испоруци електричне енергије из тих производних капацитета за вријеме опште несташице електричне енергије, којим се регулише: могућа испорука снаге и енергије, начин испоруке, цијена испоручене електричне енергије, мјесто предаје и мјесто мјерења и друга важнија питања испоруке.

2. Прекид и обустава испоруке електричне енергије

Члан 166.

Испоручилац може прекинути испоруку електричне енергије потрошачу у случају:

1. Ако су непосредно угрожени животи, здравље људи или имовина,
2. Због кварова на електроенергетским постројењима,
3. Због планираних искључења односно ради одржавања, ремонта, преуређења, разних контролних мјерења и испитивања на електроенергетским постројењима и прикључења нових потрошача.

Члан 167.

Прекиде испоруке електричне енергије због околности из члана 166. ових општих услова, Испоручилац је дужан свести на најмању мјеру.

Ако се испорука електричне енергије прекида из разлога утврђених у члану 166. тачки 3. ових општих услова, Испоручилац је дужан о томе обавијестити потрошаче, који преузимају електричну енергију на основу уговора о испоруци у писменој форми, најмање 48 сати раније, а остале потрошаче путем дневне штампе, радија, телевизије 24 сата раније.

Члан 168.

Испоручилац може обуставити испоруку електричне енергије потрошачу:

1. Ако се прикључи на електроенергетску мрежу без електроенергетске сагласности,
2. Ако троши електричну енергију мимо услова датих у електроенергетској сагласности, односно у уговору о испоруци електричне енергије,
3. Ако троши електричну енергију без мјерних уређаја или мимо њих,
4. Ако онемогућава правилно регистровање обрачунских величина,
5. Ако изврши повреду мјерних уређаја,
6. Ако на опомену Испоручиоца не сведе у року утврђеном у уговору, вршно оптерећење на уговорену мјеру,
7. Ако ускрати или онемогући овлашћеним лицима приступ до мјерних, односно заштитних уређаја,
8. Ако преко својих инсталација неовлашћено прикључи новог потрошача електричне енергије,
9. Ако прикључак постројења и уређаја потрошача на мјеста предаје електричне енергије не испуњавају прописане техничке услове,
10. Ако својим електроенергетским објектима омета нормалну испоруку електричне енергије другим потрошачима,
11. Ако не спроводи прописане мјере штедње и ограничења испоруке електричне енергије.

У случајевима из става 1. тач. 2, 9. и 10. овог члана, Испоручилац је дужан претходно упозорити потрошача на недостатке, односно неправилности због којих му треба обуставити испоруку електричне енергије и дати му примјеран рок за отклањање тих неправилности, односно недостатака.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, испорука електричне енергије из става 1. тачка 9. овог члана, може се обуставити и без претходног упозорења, ако се ради о техничкој неисправности која представља опасност за људске животе и имовину.

Члан 169.

Ако потрошач коме се електрична енергија испоручује на основу уговора о испоруци електричне енергије не плати испоручену електричну енергију у року који је утврђен Законом и овим општим условима, Испоручилац има право да му обустави испоруку у даљем року од 15 дана, односно у року који је утврђен у уговору о испоруци.

Ако потрошач коме се електрична енергија испоручује на основу уговора по приступању не плати у прописаном року испоручену електричну енергију, Испоручилац му може обуставити испоруку електричне енергије, ако потрошач не плати рачун у року од 15 дана од дана пријема писмене опомене.

Члан 170.

Испоручилац ће обуставити испоруку електричне енергије потрошачу на начин који онемогућава његово поновно неовлашћено прикључење на мрежу Испоручиоца, водећи рачуна да се овим искључењем не омета нормална испорука електричне енергије другим потрошачима.

Члан 171.

Испорука електричне енергије не може се обуставити за објекте постројења и уређаје чији би прекид рада услед обуставе испоруке електричне енергије довео до непосредне опасности по живот и здравље људи (домови здравља, болнице, медицински центри, заводи за заштиту здравља, заводи за социјалну и здравствену заштиту, заводи за трансфузију крви, заводи за производњу и испитивање љекова и станице за хитну медицинску помоћ).

Члан 172.

У случају неовлашћене потрошње, Испоручилац може обуставити испоруку електричне енергије без претходног упозорења.

Под неовлашћеном потрошњом електричне енергије, поред случајева утврђених у члану 168. тачка 1, 3, 4, 5, 6. и 8. ових општих услова, подразумева се:

1. Давање Испоручиоцу нетачних података који утичу на примјену тарифе за продају електричне енергије,
2. Трошење електричне енергије у сврхе за које није поднета пријава, ако је за ту сврху потрошње предвиђена виша цијена електричне енергије,
3. Коришћење непријављених трошила или трошила са већом снагом од пријављених, ако прикључна вриједност свих трошила служи као основ за одређивање обрачунске снаге,
4. Самовољно поновно прикључење,
5. Дјеловање потрошача на уклопни сат или пријемник ДУП у циљу коришћења мање тарифе.

Члан 173.

Мјесечну количину нерегистроване неовлашћене потрошње коју је потрошач дужан платити, Испоручилац утврђује на сљедећи начин:

1. За потрошаче на високом напону:
 - а) обрачунску снагу према номиналној снази трансформатора, при чему се изједначава KVA kW ,
 - б) количину електричне енергије - према номиналној снази трансформатора помноженој са мјесечним радним сатима и то:
 - за рад у једној смјени 182 сата
 - за рад у двије смјене 364 сата
 - за рад у три смјене 546 сати

На обрачунату електричну енергију у смислу тачке 1. под а) и б) примјењују се већи тарифни ставови (BT). Изузетно, за рад у три смјене, већи дневни тарифни ставови (BT) примјењују се на 2/3 сати.

2. За потрошаче на ниском напону:
 - а) утврђивање обрачунске снаге:
 - а1) када се енергија преузима преко бројила, обрачунска снага се утврђује на основу номиналне вриједности струје бројила (за бројила са проширеним опсегом узима се горња вриједност номиналне струје) и номиналног напона бројила;
 - а2) када је енергија преузета испред бројила, обрачунска снага се утврђује као производ називне струје одговарајућег пресека вода унутрашњег прикључка и прикључног напона.
 - б) утврђивање потрошње електричне енергије:

б1) ако бројила нијесу регистровала укупно испоручену електричну енергију, обрачун се врши тако што се обрачунска снага утврђена на један од начина из тачке а) овог члана, множи са мјесечним радним сатима, и то:

- за мјесеце од 1. октобра до 1. априла
- 1. За потрошаче који користе електричну енергију за гријање 360 сати
- 2. За осталу потрошњу 200 сати
- за остале мјесеце 130 сати

На обрачунату електричну енергију у смислу тачке б) примјењују се већи дневни тарифни ставови.

ц) У случају да уклопни сат или пријемник ДУП није радио, сва потрошња се обрачунава по већим дневним тарифним ставовима.

Дневна потрошња електричне енергије се добија тако што се мјесечна потрошња подијели са бројем дана у мјесецу.

Ако се не може тачно утврдити почетак неовлашћене потрошње узео се да је неовлашћена потрошња електричне енергије трајала од дана посљедњег прегледа инсталације, а најдаље до рока застаријевања потраживања.

Члан 174.

Испоручилац има право на накнаду од потрошача свих трошкова који су му проузроковани утврђивањем, обрачуном и наплатом неовлашћене потрошње, као и поновним прикључењем потрошача.

Члан 175.

Потрошач стиче право на поновно прикључење на мрежу Испоручиоца кад отклони узроке због којих му је обустављена испорука електричне енергије.

Члан 176.

Ако Испоручилац електричне енергије неосновано обустави потрошачу испоруку, дужан је да о свом трошку поново прикључи уређаје потрошача у најкраћем могућем року, а најкасније у року од 24 сата, рачунајући од часа када се установи да је испорука електричне енергије неосновано обустављена.

У случају из става 1. овог члана потрошач има право на накнаду штете која му је причињена.

Члан 177.

Испоручилац је обавезан да потрошачу, којем је обуставио испоруку електричне енергије у смислу члана 168. и 169. ових општих услова, настави испоруку електричне енергије у року од три дана од дана када потрошач отклони недостатке, односно изврши обавезе због којих је обустављена испорука електричне енергије.

Трошкове прикључења у случају из става 1. овог члана сноси потрошач.

Члан 178.

Испоручилац има право искључити напуштени прикључак, тј. онај прикључак који се не користи дуже од годину дана, осим у случају кад тај прикључак служи за резервно напајање других потрошача.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 179.

Електроенергетске сагласности односно услови за прикључење, које су издате прије ступања на снагу ових општих услова, остају на снази до истека рокова којима је утврђена њихова важност.

Члан 180.

Усаглашавање закључених уговора о испоруци електричне енергије са овим општим условима извршиће се у року од 30 дана од дана њиховог ступања на снагу.

Члан 181.

Ако се потрошачу обрачунава потрошња реактивне електричне енергије на основу периодичних мјерења фактора снаге, потрошач може захтијевати контролно мјерење. Ако се приликом контролног мјерења утврди да се фактор снаге није поправио, потрошач сноси трошкове контролног мјерења.

Члан 182.

Уколико се обрачунска снага утврђује према јачини главних осигурача на прикључку, такав осигурач у смислу ових општих услова има улогу ограничавача снаге и мора бити пломбиран од стране Испоручиоца.

Члан 183.

Ступањем на снагу ових општих услова престају да важе Општи услови за испоруку електричне енергије, које је донијела Скупштина Републичке самоуправне интересне заједнице електропривреде ("Сл. лист СРЦГ", број 18/77).

Члан 184.

Ови општи услови ступају на снагу и примјењиваће се осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Општи услови за испоруку електричне енергије

Општи услови су објављени у "Службеном листу РСГ", бр. 1/92.

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Општим условима за испоруку електричне енергије произведене у Републици и набављене из других електроенергетских система и из увоза (у даљем тексту: Општи услови), ближе се уређују услови и начин испоруке електричне енергије и утврђују међусобна права и обавезе Јавног електропривредног предузећа "Електропривреда Црне Горе" (у даљем тексту: Испоручилац) и потрошача електричне енергије (у даљем тексту: потрошач), а нарочито:

1. Услови за издавање електроенергетске сагласности за прикључење нових потрошача или за повећање потрошње електричне енергије, односно ангазоване снаге код постојећих потрошача;

2. Случајеви када за повећање ангазоване снаге, односно потрошње није потребна електроенергетска сагласност;

3. Испорука електричне енергије по основу заједничких улагања;

4. Услови под којима се потрошачи прикључују на објекте електроенергетског система одређеног напонског нивоа;

5. Услови и начин испоруке електричне енергије електроенергетском систему из електрана других произвођача електричне енергије;

6. Услови набавке недостајућих количина електричне енергије из других електроенергетских система и из увоза;

7. Услови, начин и рокови закључивања уговора о испоруци електричне енергије, мјесто предаје и мјесто мјерења електричне енергије, обавезе Испоручиоца у вези са континураним снабдијевањем потрошача и квалитетом електричне енергије, као и обавезе потрошача;

8. Услови и начин испоруке електричне енергије на основу уговора о приступању;

9. Услови и начин вршења ремонта услед којег долази до прекида испоруке електричне енергије;

10. Мјере које је неопходно предузети у случају кварова у електроенергетском систему ради обезбјеђења услова за његово функционисање;

11. Услови и начин обуставе испоруке електричне енергије;

12. Услови и начин, мјере и редослед ограничења испоруке електричне енергије у случају опште несташице електричне енергије;

13. Одређују објекти, постројења и уређаји којима се не може обуставити испорука електричне енергије;

14. Услови и начин оптималног коришћења индустријских електрана, енергана у случају опште несташице електричне енергије;

15. Начин евидентирања и плаћања електричне енергије набављене из других електроенергетских система и из увоза;

16. Начин мјерења и плаћања електричне енергије;

17. Посебни услови за испоруку електричне енергије потрошачима (попусти на тарифне ставове и друге међусобне обавезе Испоручиоца и потрошача електричне енергије у вези с тим);

18. Услови и начин прикључења електроенергетских објеката и инсталација на градилиштима и привременим објектима;

19. Начин утврђивања количине и снаге неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате енергије;

20. Начин обавештавања потрошача у случајевима из тачке 11. и 12. овог става.

Члан 2.

Предузеће је испоручилац електричне енергије потрошачима прикљученим на мрежи и постројењима Испоручиоца и потрошачима прикљученим преко електроенергетских објеката других потрошача (индиректни потрошачи).

Члан 3.

Потрошач електричне енергије је крајњи корисник електричне енергије чији су електроенергетски објекти, уређаји, постројења и инсталације прикључени на мрежи или постројењима Испоручиоца и индиректни потрошачи.

Члан 4.

Мјесто испоруке електричне енергије је мјесто на коме Испоручилац испоручује, а потрошач преузима електричну енергију.

Мјесто испоруке електричне енергије налази се на граници електроенергетских објеката, односно основних средстава Испоручиоца и основних средстава потрошача.

Мјесто испоруке из става 2. овог члана не мијења се ако потрошач изграђене електроенергетске објекте преда у основна средства Испоручиоца.

Члан 5.

Мјесто мјерења је мјесто на коме се мјери електрична енергија коју потрошач преузима од Испоручиоца.

Мјесто мјерења налази се, по правилу, на мјесту испоруке електричне енергије, ако електроенергетском сагласношћу, односно уговором није другачије одређено.

Члан 6.

Електроенергетски објекти Испоручиоца, у смислу ових општих услова, су средства којима се производи, преноси и дистрибуира електрична енергија (електране, високонапонски и нисконапонски водови, трансформаторске станице, разводна постројења и др.).

Члан 7.

Електроенергетским објектима потрошача, у смислу ових Општих услова, сматрају се: водови, трансформаторске станице, разводна постројења, инсталације, заштитни и мјерни уређаји и уређаји који су основна средства потрошача.

Члан 8.

Односи између Испоручиоца и потрошача из основа испоруке електричне енергије, уређују се:

1. Писменим уговором о испоруци електричне енергије,
2. Уговором по приступању и
3. Уговором о испоруци електричне енергије под посебним условима, у складу са Општим условима за испоруку електричне енергије.

II - ПРИКЉУЧЕЊЕ ПОТРОШАЧА

1. Услови за прикључење потрошача

Члан 9.

Нови потрошач, потрошач који повећава обим потрошње електричне енергије, односно ангажовану снагу, као и потрошач који гради нови објекат, односно реконструише постојећи објекат, дужан је да од Испоручиоца прибави:

1. Услове за израду техничке документације,
2. Електроенергетску сагласност и
3. Сагласност за прикључење на електроенергетски систем Испоручиоца.

1.1. Услови за израду техничке документације

Члан 10.

Услови за израду техничке документације издају се инвеститору односно потрошачу на основу елабората о потребама у електричној енергији и снази.

Уз захтев за издавање услова за израду техничке документације прилаже се елаборат из става 1. овог члана.

Члан 11.

Захтјев за издавање услова за израду техничке документације садржи:

1. Локацију објекта,
2. Вријеме потрошено за израду техничке документације,
3. Намјену потрошње електричне енергије,
4. Вршно оптерећење,
5. Режим коришћења снаге и енергије,
6. Процјену годишње потрошње електричне енергије.

Поред података из става 1. овог члана, захтјев може садржати и друге податке који су битни за израду техничке документације.

Члан 12.

Услови за израду техничке документације садрже електроенергетске, техничке и посебне услове Испоручиоца, а нарочито:

1. Могућу снагу и енергију,
2. Мјесто и напон прикључка,
3. Мјесто предаје и мјесто мјерења,
4. Дозвољени фактор снаге,
5. Начин прикључења електроенергетских објеката потрошача, врсту мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
6. Начин заштите од пренапона, напона корака и додира,
7. Податке о јачини струје земљоспоја и снаге кратког споја, и друге битне податке за израду пројектне документације.

Посебни услови се одређују потрошачу када је због немогућности прикључења потрошача на постојећу електроенергетску мрежу, неопходно изградити ново постројење или проширити постојеће, односно изградити дио електроенергетске мреже.

Посебни услови уређују се уговором између Испоручиоца и потрошача.

Трошкове издавања услова из става 1. овог члана сноси инвеститор, односно потрошач.

Члан 13.

Напон на који ће се прикључити потрошач зависи од енергетско-техничких карактеристика потрошача и могућности дијела електроенергетског система испоручиоца на који треба прикључити потрошача, водећи рачуна о најповољнијем енергетско-техничком и економском рјешењу са становишта потрошача и Испоручиоца електричне енергије.

Прикључењем новог потрошача не смије се нарушити квалитет електричне енергије и сигурност напајања постојећих потрошача, о чему се мора водити рачуна приликом одређивања напона и мјеста прикључења потрошача.

Члан 14.

Испоручилац ће издати инвеститору, односно потрошачу услове за израду техничке документације, ако постоје услови прописани Законом о енергетици за издавање електроенергетске сагласности.

Члан 15.

Рок важења услова за израду техничке документације утврђује се рјешењем о њиховом издавању, у зависности од времена потребног за израду техничке документације назначеног у захтјеву инвеститора односно потрошача.

Члан 16.

Испоручилац је дужан по захтјеву за издавање услова за израду техничке документације донијети рјешење у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

У поступку издавања услова за израду техничке документације, Испоручилац примјењује одредбе Закона о општем управном поступку.

Члан 17.

Против акта из члана 16. ових општих услова може се изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

Жалба се изјављује у року од 15 дана од дана добијања рјешења.

Члан 18.

Услови за израду техничке документације нијесу обавезни да прибављају потрошачи категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага не мјери, као ни потрошачи категорије потрошача домаћинства.

Члан 19.

Потрошачи из члана 18. ових општих услова дужни су да се, при пројектовању и извођењу електроенергетских инсталација и прикључака, придржавају техничких прописа, стандарда и препорука Испоручиоца.

1.2. Електроенергетска сагласност

Члан 20.

Инвеститор, односно потрошач, након израде техничке документације подноси захтјев Испоручиоцу за издавање електроенергетске сагласности.

Уз захтјев за издавање електроенергетске сагласности прилаже се техничка документација израђена у складу са чланом 12, односно 19, ових општих услова.

Члан 21.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за потрошача којему су издати услови за израду техничке документације, поред података из члана 11. став 1, 3, 4, 5. и 6. ових општих услова, садржи:

1. Податке о објекту,
2. Вријеме прикључења,
3. Укупну инсталисану снагу и податке о потрошачима,
4. Фактор снаге,
5. Податке о специфичним уређајима (индукционе пећи, мотори великих снага и сл.).

Потрошач који повећа обим потрошње електричне енергије, односно ангажовану снагу, а на мјесту предаје има више мјерних мјеста, треба да назначи мјесто мјерења на којем се повећава снага, односно потрошња електричне енергије.

Члан 22.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за потрошача категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага мјери и потрошача категорије потрошач домаћинства садржи:

1. Податке о објекту,
2. Вријеме прикључења,
3. Намјену потрошње електричне енергије,
4. Укупну инсталисану снагу и податке о уређајима,
5. Вршно оптерећење,
6. Назнаку да ли је електрична инсталација пројектована за даљинску команду.

Члан 23.

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности потрошач подноси на обрасцу који обезбјеђује Испоручилац.

Члан 24.

Електроенергетска сагласност садржи:

а) За потрошача којему су издати услови за израду техничке документације:

1. Одобрену снагу и енергију,
2. Мјесто и напон прикључка,
3. Вријеме прикључења,
4. Мјесто предаје и мјесто мјерења,
5. Енергетске обавезе Испоручиоца у вези са снабдијевањем потрошача, као и обавезе потрошача у вези са режимом коришћења електричне енергије,

6. Дозвољени фактор снаге,
 7. Начин прикључења потрошача, врсту мјерних, заштитних и управљачких уређаја,
 8. Начин заштите од пренапона, напона корака и додира,
 9. Посебне услове за прикључење,
 10. Рок за издавање сагласности за прикључење,
 11. Рок за закључење уговора о испоруци електричне енергије.
- б) За потрошача категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којег се снага не мјери и потрошача категорије потрошача домаћинства:
1. Мјесто прикључења,
 2. Начин прикључења,
 3. Вријеме прикључења,
 4. Мјесто мјерења,
 5. Врсту мјерних и заштитних уређаја,
 6. Начин заштите од напона додира,
 7. Одобрено вршно оптерећење.

Члан 25.

Електроенергетска сагласност важи годину дана од дана издавања, ако у рјешењу о електроенергетској сагласности није одређен дужи рок.

На захтјев потрошача рок важења електроенергетске сагласности може се продужити уколико за то постоје енергетске и техничке могућности.

Продужење сагласности врши се по поступку за њено издавање.

Члан 26.

О захтјеву за издавање електроенергетске сагласности, Испоручилац је дужан донијети рјешење у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

Члан 27.

Против рјешења из члана 26. ових општих услова може се, у року од 15 дана од дана добијања рјешења, изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

Члан 28.

Ако се програми развоја и планови изградње електроенергетских објеката не остваре из разлога који не зависе од Испоручиоца, а давање сагласности је засновано на њиховој реализацији, Испоручилац ће за преузете обавезе из издатих електроенергетских сагласности одредити нове рокове у складу са остварењем програма развоја и планова електроенергетских објеката.

Оцјену о разлозима заостајања реализације програма развоја и планова изградње електроенергетских објеката, који не зависе од Испоручиоца, даје Управни одбор Предузећа.

Члан 29.

Уколико потрошач ангажује већу снагу или преузима већу количину електричне енергије од оне одређене електроенергетском сагласношћу, Испоручилац ће писмено упозорити потрошача да их сведе у одобрене границе или да поднесе захтјев за издавање нове електроенергетске сагласности.

Ако потрошач не сведе снагу и енергију коју преузима у одобрене границе, односно не поднесе захтјев за издавање нове електроенергетске сагласности у року од 15 дана од дана пријема упозорења, Испоручилац ће потрошачу обуставити испоруку електричне енергије.

Члан 30.

За прикључење градилишта и привремених објеката на електроенергетску мрежу Испоручиоца морају се прибавити одговарајућа акта из члана 9. ових општих услова.

Акта из става 1. овог члана издају се по поступку који је прописан овим општим условима.

Члан 31.

Привременим објектима из члана 30. став 1. ових општих услова сматрају се: покретни циркуси, рингишпили и друге покретне направе за забаву, покретни киосци сезонског карактера, репортажна телевизијска кола, покретни циркулари, мјешалице за бетон и други слични уређаји који користе електричну енергију привремено, односно привремено.

Члан 32.

Изузетно од одредби члана 30. став 2. ових општих услова, Испоручилац је дужан да за привремене објекте из члана 31. ових општих услова у року од 5 дана донесе рјешење о захтјеву за издавање електроенергетске сагласности.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба републичком органу управе надлежном за послове енергетике у року од 15 дана од дана добијања рјешења.

Члан 33.

Електроенергетска сагласност из члана 32. став 1. ових општих услова важи 30 дана од дана издавања, уколико у рјешењу о електроенергетској сагласности није одређен други рок.

Члан 34.

Електроенергетску сагласност за повећање ангазоване снаге није дужан прибавити потрошач категорије потрошача домаћинства и потрошач категорије потрошача остала потрошња на ниском напону код којих се снага не мјери, ако повећавају ангазовану снагу до границе пропусне моћи главних осигурача, односно заштитних уређаја на свом прикључку.

1.3. Сагласност за прикључење

Члан 35.

За прикључење потрошача на електроенергетску мрежу, потрошач подноси Испоручиоцу писмени захтјев за издавање сагласности за прикључење.

Издавању сагласности за прикључење потрошача на електроенергетску мрежу Испоручиоца претходи интерни технички преглед спољњег и унутрашњег прикључка објекта потрошача, ради провјере испуњења услова из издате електроенергетске сагласности.

Интерни технички преглед спољњег и унутрашњег прикључка врши Испоручилац.

Трошкове интерног техничког прегледа спољњег и унутрашњег прикључка објекта потрошача, сноси потрошач.

Члан 36.

Ако су спољни и унутрашњи прикључак потрошача изграђени у складу са техничким прописима и ако је потрошач испунио услове из електроенергетске сагласности, Испоручилац је дужан да изда потрошачу сагласност за прикључење.

Члан 37.

Испоручилац је дужан донијети рјешење о захтјеву за издавање сагласности за прикључење потрошача у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

Против рјешења из става 1. овог члана може се изјавити жалба у року од 15 дана од пријема рјешења, републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

2. Прикључак потрошача

Члан 38.

Електроенергетски објекти потрошача прикључују се на електроенергетске објекте Испоручиоца преко прикључка.

Члан 39.

Прикључком се сматра склоп електричних водова и уређаја високог или ниског напона којим се електроенергетски објекти потрошача повезују са електроенергетским објектима Испоручиоца.

Прикључак се, по правилу, састоји од спољњег и унутрашњег прикључка.

Члан 40.

Спољни високонапонски ваздушни прикључак обухвата ваздушни вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до затезних изолатора на објекту потрошача, укључујући и изолаторе.

Спољни високонапонски кабловски прикључак обухвата кабловски вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до кабловске главе у објекту потрошача, укључујући и кабловску главу.

Члан 41.

Спољни прикључак код ваздушне мреже ниског напона сачињавају ваздушни вод или самоносиви кабл од електроенергетског постројења Испоручиоца до изолатора на кровном носачу, конзоли или објекту (згради, стубу) потрошача, укључујући и саме изолаторе.

Спољни нисконапонски кабловски прикључак обухвата кабловски вод од електроенергетског објекта Испоручиоца до кабловске главе (завршнице, ормарића) на објекту потрошача, укључујући и кабловску главу (завршницу, ормарић).

Члан 42.

Један објекат потрошача (зграда, фабрика, погон) има по правилу само један спољни прикључак.

Ако је објекат потрошача прикључен на више електроенергетских објеката Испоручиоца, онда потрошач има више спољних прикључака.

Члан 43.

Високонапонски унутрашњи прикључак обухвата водове и уређаје од спољњег прикључка до мјеста мјерења електричне енергије, ако мјерни уређаји нијесу смјештени у објекту Испоручиоца.

Члан 44.

Нисконапонски унутрашњи прикључак чине електрични водови и други уређаји од спољњег прикључка до мјерних уређаја потрошача, укључујући и мјерне уређаје.

Члан 45.

Ако кровни носачи, зидни носачи или конзоле на објекту потрошача служе за потребе мреже Испоручиоца, они су саставни дио те мреже.

Саставни дио мреже, у смислу става 1. овог члана, чине и кабловски разводни ормарићи као и кабловски ормарићи типа "улаз-излаз" смјештени на објекту потрошача.

Члан 46.

Електроенергетски објекти потрошача морају бити пројектовани, изведени и одржавани по постојећим прописима и условима из електро-енергетске сагласности Испоручиоца.

Члан 47.

Електрични уређаји и уређаји потрошача који могу проузроковати струјне ударе, недозвољену промјену напона по величини и облику или високофреквентне сметње, могу бити у погону амо ако су те сметње у дозвољеним границама.

Ако дозвољене границе сметњи из става 1. овог члана нијесу прописане, њих споразумно одређују Испоручилац и потрошач примјењујући одговарајуће ИЕЦ или друге техничке прописе и препоруке.

Члан 48.

Прикључење електроенергетских објеката потрошача врши искључиво испоручилац електричне енергије под условима и на начин који су одређени важећим прописима, техничким препорукама и овим општим условима.

Члан 49.

За прикључење објекта потрошача за које се по важећим прописима не издаје одобрење за употребу, потрошач је дужан Испоручиоцу приложити потврду овлашћеног извођача радова да су инсталације на тим објектима изведене у складу са одговарајућим техничким прописима, југословенским стандардима и техничким препорукама Испоручиоца.

Члан 50.

Радове на унутрашњем и спољњем прикључку може изводити само овлашћени извођач.

Члан 51.

Одредбе ових општих услова, које се односе на прикључак, примјењиваће се и приликом реконструкције и промјена на прикључку.

Ако је реконструкција прикључка потребна због радова на преуређењу и реконструкцији мреже Испоручиоца, трошкове реконструкције прикључка сноси Испоручилац.

Промјене и реконструкције на прикључцима могу се вршити само уз сагласност Испоручиоца.

Ако потрошач захтијева премјештање мреже Испоручиоца, трошкове премјештања сноси потрошач.

Члан 52.

Испоручилац је дужан да на захтјев потрошача без накнаде преузме у основна средства спољни прикључак потрошача.

Члан 53.

Потрошач не може оспорити Испоручиоцу прикључење новог потрошача на спољни прикључак и када је прикључак основно средство потрошача, уколико се тиме не доводи у питање сигурност напајања и квалитет електричне енергије потрошача.

У случају прикључења новог потрошача, ако су средства у својини претходног инвеститора, претходни инвеститор прикључка има право обештећења од новог потрошача (обавеза је Испоручиоца да му на то укаже), сразмјерно стварним трошковима претходног инвеститора, а што ће се регулисати посебним уговором.

У случају прикључења новог потрошача на мрежу коју је претходни инвеститор предао у основна средства Испоручиоца, нови потрошач сносиће сразмјерно трошкове спољњег прикључка претходног инвеститора и то на начин утврђен уговором о преузимању тог основног средства. Уколико у уговору није утврђен рок до којег претходни инвеститор има право на накнаду, онда тај рок износи пет година.

Члан 54.

Испоручилац ће прикључити само оне инсталације потрошача које су извела овлашћена правна и физичка лица.

Члан 55.

Градилишта и привремени објекти прокључују се на електроенергетске објекте Испоручиоца преко прописно изведеног привременог прикључка.

Члан 56.

Испоручилац ће извршити прикључење градилишта и привремених објекта када потрошач испуни услове из електроенергетске сагласности и пружи доказ о исправности електричне инсталације, издат од стране овлашћеног органа или организације.

3. Одржавање прикључка

Члан 57.

Прикључци и инсталације морају бити изведени по техничким прописима и условима из електроенергетске сагласности и морају се одржавати у исправном стању.

Члан 58.

О техничкој исправности и одржавању спољњег прикључка, који је власништво потрошача, брине се Испоручилац.

Трошкове одржавања спољњег прикључка из става 1. овог члана сноси потрошач.

Ако се преко спољњег прикључка врши напајање других потрошача, трошкове одржавања сноси Испоручилац.

Члан 59.

Потрошач је дужан да се брине о одржавању унутрашњег прикључка као и инсталација и уређаја.

Одржавање унутрашњег прикључка може да врши потрошач ако је за то оспособљен односно да одржавање повјери Испоручиоцу или овлашћеном извођачу радова.

Трошкове одржавања унутрашњег прикључка сноси потрошач.

О почетку и завршетку радова на унутрашњем прикључку, потрошач је дужан да обавијести Испоручиоца.

Члан 60.

Уколико радове на одржавању спољњег и унутрашњег прикључка изводи Испоручилац, цијене радова за одржавање морају се кретати у границама тржишних цијена.

Члан 61.

Потрошач је дужан да се стара о исправности унутрашњег прикључка, инсталација и уређаја и одговоран је за штете које на постројењима Испоручиоца и других потрошача настану услед њихове неисправности.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико потрошач склопи уговор са Испоручиоцем о одржавању унутрашњег прикључка, потрошач не одговара за штету која због неисправности прикључка настане на постројењима Испоручиоца и других потрошача.

Члан 62.

Испоручилац и потрошач обавезни су да се међусобно обавјештавају о неисправностима које примијете на електроенергетским објектима а које могу утицати на нормалан погон електроенергетских објеката Испоручиоца или потрошача.

Члан 63.

Потрошач је дужан омогућити лицима које овласти Испоручилац, приступ до прикључних водова, мјерних и заштитних уређаја, инсталација и уређаја, ради провјеравања њихове исправности.

Испоручилац не одговара за неисправност и штете које могу настати послједице прегледа, уколико нијесу настале као последица прегледа.

Испоручилац је дужан потрошачу на високом напону омогућити приступ до уређаја Испоручиоца које користи потрошач.

Члан 64.

Замјену главних осигурача, замјену и подешавање релеја, који се налазе испред мјерних уређаја, као и замјену мјерних уређаја на мјесту мјерења, може изводити Испоручилац или овлашћени извођач уз сагласност Испоручиоца.

Испоручилац је дужан да обавијести потрошача о вршењу радова из става 1. овог члана, како би потрошач могао да присуствује њиховом извођењу.

Члан 65.

Главни осигурач прикључења, разводна табла на којој се налази мјерни уређај и поклопац на мјерном уређају морају бити plombирани plombом Испоручиоца, а на захтјев потрошача и његовом plombом.

III - ЗАШТИТА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИХ ПОСТРОЈЕЊА

Члан 66.

Заштите електроенергетских постројења потрошача и постројења Испоручиоца морају бити међусобно технички усаглашене.

Заштита електроенергетских постројења из става 1. овог члана врши се према одредбама одговарајућих прописа, југословенских стандарда и упутстава Испоручиоца.

Члан 67.

На захтјев потрошача, Испоручилац је дужан дати податке о јачини очекиване струје, снаге кратког споја на прикључку потрошача и струје земљоспоја.

Испоручилац је дужан обавијестити потрошача на високом напону о промјени јачине струје земљоспоја и снаге кратког споја на његовом постројењу у случајевима када се на постројењу очекује битнија промјена.

Члан 68.

Испоручилац електричне енергије одређује врсту, временско и струјно степеновање заштите на прикључку потрошача, према одредбама одговарајућих техничких прописа и југословенских стандарда.

Измјена врсте заштите и њеног степеновања на прикључку потрошача може се вршити само према упутствима и уз сагласност Испоручиоца.

Члан 69.

Испоручилац може, према потреби, поставити код потрошача подфреквентне релеје и подесити их према потребама електроенергетског система.

Члан 70.

Испоручилац и потрошач споразумно врше избор и подешавање уређаја који се постављају у сврху брзог поновног укључења уређаја и постројења потрошача.

Члан 71.

Испоручилац и потрошач споразумно усклађују врсте пренапонске заштите на њиховим електроенергетским постројењима, а посебно у погледу координације изолације.

Члан 72.

Потрошач може од Испоручиоца захтијевати, а Испоручилац је дужан да му на захтјев достави, све потребне податке за избор заштитних мјера од напона додира и напона корака.

Члан 73.

Пломбу са заштитног уређаја на мјесту испоруке електричне енергије може скинути само за то овлашћени радник Испоручиоца.

Ако се на заштитном уређају налази пломба Испоручиоца и потрошача, о скидању пломбе Испоручилац је обавезан претходно обавијестити потрошача.

IV - ПРЕУЗИМАЊЕ, НАБАВКА И УВОЗ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Преузимање електричне енергије од других произвођача

Члан 74.

Испоручилац ће преузимати електричну енергију од других произвођача у Црној Гори, чије су електране непосредно прикључене на електроенергетске објекте Испоручиоца.

Међусобни односи у погледу преузимања електричне енергије из става 1. овог члана, уређују се уговором у складу са Законом о енергетици и овим општим условима.

Члан 75.

Произвођачи електричне енергије из члана 74. ових општих услова дужни су прије почетка изградње електрана да са Испоручиоцем закључе дугорочни уговор којим ће се регулисати: мјесто и начин прикључења електране на електроенергетске објекте Испоручиоца, снага и годишње количине енергије које треба да преузме Испоручилац са динамиком преузимања, начин утврђивања

цијене те енергије, почетак рада електране, рок на који се закључује уговор и друга питања од заједничког интереса.

Члан 76.

Уколико други произвођач електричне енергије нуди Испоручиоцу преузимање повремених вишкова из своје електране, Испоручиоц ће вишкове преузимати уколико у периоду појаве вишкова има мањак енергије у свом електроенергетском систему.

Члан 77.

Количине електричне енергије, које ће Испоручилац преузимати од других произвођача зависиће од могућности производње електрана других произвођача, потреба за електричном енергијом и могућности преузимања те енергије од стране Испоручиоца.

Члан 78.

Цијена електричне енергије других произвођача зависи од снаге и могућности производње електрана, динамике производње, сигурности производње и квалитета произведене електричне енергије.

Цијена електричне енергије, коју ће платити Испоручилац за преузете количине електричне енергије, не може бити већа од цијене електричне енергије одговарајућег квалитета најскупље електране Испоручиоца.

Члан 79.

Испоручилац са другим произвођачима закључује уговор у писменој форми о преузимању електричне енергије.

Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: количину, квалитет и цијену електричне енергије, динамику испоруке, мјесто предаје и мјесто мјерења, начин обрачуна и плаћања, трајање уговора, одговорност за неиспуњавање или неуредно испуњавање уговора и друга питања.

2. Набавка и увоз електричне енергије

Члан 80.

Недостајуће количине електричне енергије Испоручилац ће набављати од других електроенергетских система у земљи или увозом из иностранства по најповољнијим енергетским и економским условима.

Међусобне обавезе Испоручиоца и потрошача на 110kV, у вези са набавком недостајућих количина из става 1. овог члана у складу са годишњим електроенергетским билансом, количине које потрошач обезбиједи сопственим аранжманима регулисаће се годишњим уговорима.

Члан 81.

Обезбијеђење недостајућих количина електричне енергије, према пројекцији годишњег електроенергетског биланса, Испоручилац треба учинити извјесним прије његовог доношења.

Уколико се не обезбиједи недостајуће количине до доношења биланса, билансом ће се свести потрошња у оквиру расположивих количина електричне енергије, односно расподијелити мањак на потрошаче и категорије потрошача.

Члан 82.

Испоручилац је обавезан да у току реализације годишњег електроенергетског биланса предузима мјере за обезбијеђење недостајућих количина електричне енергије исказаних електроенергетским билансом, као и недостајућих количина које су последица испада из погона производних капацитета и неповољније хидрологије од планиране.

Члан 83.

Потрошач је обавезан да плати Испоручиоцу трошкове набавке недостајућих количина електричне енергије, који се утврђују овим општим условима и Тарифним системом за продају електричне енергије.

V - ИСПОРУКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 84.

Испоручилац је дужан континуирано снабдијевати потрошача квалитетном електричном енергијом у складу са годишњим електроенергетским билансом, Законом о енергетици и другим актима.

Члан 85.

Испорука електричне енергије потрошачима врши се на основу уговора о испоруци електричне енергије, уговора по приступању и уговора о испоруци електричне енергије под посебним условима.

Уговорима из става 1. овог члана регулишу се међусобни односи између Испоручиоца и потрошача и потрошача на одређено или неодређено вријеме.

Члан 86.

Потрошач има право да уговори по мјесечној динамици преузимање односно испоруку електричне енергије, која одговара просјечно оствареној потрошњи тог потрошача у претходне три године.

Члан 87.

Испоручилац ће због неиспоруке или неуредне испоруке електричне енергије, до које је дошло његовом кривицом, надокнадити потрошачу штету по прописима о накнади штете и овим општим условима.

Висина накнаде штете из става 1. овог члана регулише се уговором о испоруци електричне енергије, с тим да не може бити већа од износа који се добија множењем неиспоручених количина електричне енергије и двоструке цијене електричне енергије тог потрошача.

Потрошач је дужан да Испоручиоца благовремено обавијести о прекиду или неуредној испоруци електричне енергије.

Члан 88.

Потрошач који својом кривицом не преузима или неуредно преузима уговорене количине електричне енергије и уговорену снагу, изван случајева одступања предвиђених овим општим условима, дужан је Испоручиоцу надокнадити штету сходно прописима о накнади штете.

Висина накнаде штете из става 1. овог члана регулисаће се уговором о испоруци електричне енергије, с тим да не може бити већа од износа који се добија множењем непреузетих количина електричне енергије и обрачунатих цијена за количине преузете електричне енергије.

Члан 89.

Стандардна сигурност снабдијевања електричном енергијом обезбјеђује се потрошачу прикључком на мрежу Испоручиоца, који обезбјеђује да прекид у напајању у случају квара или више силе, ревизије, ремонта и прикључења нових потрошача, траје онолико времена колико је неопходно да се радови изведу, односно отклони квар.

Електроенергетском сагласношћу и уговором о испоруци електричне енергије може се предвидјети и већи степен сигурности снабдијевања од стандардног.

1. Уговор о испоруци електричне енергије

Члан 90.

Уговор о испоруци електричне енергије у писменој форми закључују Испоручилац и потрошач који преузима електричну енергију на високом напону.

Уговор о испоруци електричне енергије у писменој форми закључују Испоручилац и потрошач који преузима електричну енергију на ниском напону код којег се снага мјери, као и потрошач категорије потрошача јавно освјетљење.

Потрошач који је прикључен на два или више одвојених мјеста испоруке закључује за свако мјесто испоруке уговор о испоруци електричне енергије.

Члан 91.

Уговор о испоруци електричне енергије закључује се прије издавања сагласности за прикључење новог потрошача или потрошача који повећава ангажовану снагу.

Члан 92.

Уговором о испоруци електричне енергије, регулишу се трајни односи или односи на одређено вријеме.

Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: одредбе о количини и квалитету електричне енергије, начину и роковима испоруке, мјестима предаје и мјерења, начину обрачуна снаге, цијени електричне енергије, одговорности због неиспуњења или неуредног испуњења обавеза, случајеве и услове под којима се може ограничити или обуставити испорука електричне енергије, као и вријеме на које се закључује уговор.

Уговор из става 1. овог члана (којим се регулишу односи на одређено вријеме) мора бити закључен најкасније до 30. новембра текуће године за наредни уговорни период или најкасније 30 дана прије истека важења постојећег уговора, а код нових потрошача 30 дана прије почетка испоруке електричне енергије.

Члан 93.

Испоручилац је дужан испоручивати, а потрошач преузимати уговорене количине електричне енергије са дозвољеним одступањем од $\pm 5\%$ за мјесечне, односно $\pm 3\%$ за годишње уговорене количине електричне енергије.

Одступање од максимално уговорене снаге дозвољава се од $+5\%$ до -10% .

Члан 94.

Потрошач може у року од 30 дана прије настанка промјене писмено отказати или затражити измјену уговора о испоруци електричне енергије због промјена услова рада или других разлога.

Члан 95.

Потрошачу на ниском напону код којег се снага не мјери и потрошачу категорије потрошача домаћинства, електрична енергија се испоручује на основу уговора по приступању.

Подношењем пријаве од стране потрошача за прикључење инсталације на мрежу Испоручиоца, извршењем прикључења и пломбирањем мјерних уређаја сматра се да је закључен уговор по приступању.

Члан 96.

Испорука електричне енергије под посебним условима врши се:

1. Потрошачу на основу уговора о заједничком улагању у електроенергетске објекте Испоручиоца и
2. Потрошачу прикљученом на високи напон чији технолошки процес у производњи омогућава прилагођавање електроенергетском систему.

Члан 97.

Потрошач је дужан да у року од 7 дана пријави Испоручиоцу све промјене које су настале од времена његовог прикључења (промјене у називу потрошача, адресе и сл.), рачунајући рок од дана настанка промјене, а промјену уселења или иселења у објекат у коме се испоручује електрична енергија, најмање 3 дана раније.

Ако је потрошач благовремено поднио одјаву и пријаву о иселењу, односно уселењу, Испоручилац је дужан извршити читање бројила на дан иселења, односно уселења.

У случају када одјава, односно пријава није поднијета благовремено, Испоручилац је дужан извршити читање бројила у року од три дана од дана пријема одјаве, односно пријаве.

Члан 98.

Потрошач који се исели дужан је платити потрошену електричну енергију регистрованој мјерним уређајима на мјесту одакле се иселио, све док не откаже

даље преузимање електричне енергије, или пријави Испоручиоцу промјену из члана 97. ових општих услова.

Потрошач који не пријави Испоручиоцу своје усељење дужан је да плати потрошену електричну енергију од посљедњег читања потрошње на мјерним уређајима до читања након усељења.

Члан 99.

Испоручилац не може отказати потрошачу испоруку електричне енергије ако се потрошач придржава одредби уговора о испоруци електричне енергије, односно ових општих услова.

2. Квалитет испоручене електричне енергије

Члан 100.

Испоручилац је дужан испоручивати потрошену електричну енергију одређеног номиналног напона и фреквенције у дозвољеним границама одступања.

Члан 101.

Одступање од номиналног напона на мјесту испоруке електричне енергије, под нормалним енергетским приликама, може бити:

- на високом напону: $\pm 5\%$
- на ниском напону: од $+5\%$ до -10%

Изузетно, ако услед квара на електроенергетским објектима Испоручиоца, до кога није дошло његовом кривицом или нехатом, није могуће успоставити нормално напонско стање електричне мреже, дозвољена су и већа одступања напона од одступања предвиђених у ставу 1. овог члана.

Члан 102.

Називна фреквенција у мрежи Испоручиоца у нормалним енергетским условима је 50 Hz, а допуштено одступање износи $\pm 0,1$ Hz.

Изузетно, у случајевима више силе, називна фреквенција се може смањити највише до 49,5 Hz. У овом случају фреквенција се мора регулисати на вриједност из става 1. овог члана најкасније у року од једног сата.

Ако се из истих разлога називна фреквенција смањи и испод 49,5 Hz, треба је регулисати на вриједност 49,5 Hz најкасније у року од 15 минута.

Ради спречавања распада електроенергетског система, Испоручилац и потрошач дужни су да уграђују подфреквентну заштиту.

Члан 103.

Ако због поремећаја у електроенергетском систему, до којег је дошло кривицом Испоручиоца, дође до погоршања квалитета испоручене електричне енергије потрошачу мимо одступања прописаних у члану 101. ових општих услова, Испоручилац је дужан да надокнади директне штете настале у постројењима потрошача.

Висину штете утврдиће стручна комисија, коју ће заједнички формирати Испоручилац и потрошач.

Члан 104.

Испоручилац и потрошач могу уговором предвидјети дозвољена одступања од номиналног напона и мимо ових општих услова.

Члан 105.

Потрошач чији уређаји преузимају из мреже већу реактивну енергију него што то одговара фактору снаге 0,95, дужан је уградити одговарајуће уређаје за компензацију реактивне електричне енергије.

Ако потрошач не угради уређаје из става 1. овог члана, Испоручилац је дужан да га упозори и споразумно са њим утврди рок за уградњу тих уређаја.

Уколико потрошач ни у року из става 2. овог члана не угради наведене уређаје, Испоручилац може забранити употребу, односно искључити уређаје потрошача који нарушавају дозвољени фактор снаге.

Члан 106.

Потрошач може да поднесе писмени приговор Испоручиоцу због нередовне испоруке или испоруке некавалитетне електричне енергије, а нарочито:

1. Ако сматра да прекиди у испоруци електричне енергије неоправдано дуго трају,

2. Ако се прекиди често понављају,

3. Ако напон на прикључку у нормалним околностима толико одступа од називне вриједности, да отежава коришћење уређаја електричне енергије.

Испоручилац је дужан да се у року од 30 дана од дана подношења приговора изјасни о приговору.

На акт Испоручиоца о приговору, потрошач може изјавити жалбу републичком органу управе надлежном за послове енергетике.

3. Мјерни уређаји и мјерење испоручене електричне енергије

Члан 107.

Утврђивање обрачунских величина електричне енергије врши се мјерним слогом који сачињавају:

1. Напонски и струјни мјерни трансформатор,

2. Бројило за активну и реактивну електричну енергију,

3. Ограничивач оптерећења (лимитатор),

4. Спољни водови (мјерни и помоћни).

5. Помоћни уређаји:

5.1. Уклопни сат,

5.2. Пријемник даљинског управљања потрошњом (ДУП),

5.3. Сумарно бројило,

5.4. Регистратор и показивач снаге, и

5.5. Остали помоћни уређаји.

Мјерни уређаји под тачкама 1, 2, 3. и 5.1. из става 1. овог члана, морају бити овјерени од надлежног органа за мјере и драгоцене метале.

Мјерни уређаји наведени под тачкама 2, 3, 5.1, 5.3. и 5.4. морају бити пломбирани пломбом Испоручиоца и пломбом потрошача, уколико он то жели.

Ако се на мјерном уређају налазе пломбе Испоручиоца и потрошача, скидање пломбе обавља се уз присуство Испоручиоца и потрошача.

Испоручилац има право провјерити исправност мјерних уређаја и прије њихове уградње. Састав мјерног слога зависи од техничких и конзумних карактеристика потрошача и не мора садржати све уређаје из става 1. овог члана.

Код уградње, мјерни уређај мора бити овјерен у текућој или претходној години.

Члан 108.

Испоручилац одређује врсту, тип, класу тачности, потребан број и мјерни опсег уређаја за мјерење обрачунских величина, као и мјесто и начин њиховог смјештаја, а у складу са техничким условима за обрачунско мјерно мјесто.

У циљу испитивања савремених мјерних уређаја (електронска бројила, регистратори снаге с магнетном траком и друго), уговором између Испоручиоца и потрошача може се предвидјети упоредно мјерење електричне енергије и снаге.

Члан 109.

Класа тачности мјерних трансформатора за мјерење количина електричне енергије до 50 милиона kWh годишње на једном мјерном слогу мора бити 0,5, а за мјерење електричне енергије изнад ове количине мора бити 0,2 или 0,5 ако се Испоручилац и потрошач тако договоре.

Ако је на мјесту мјерења, кроз 200 часова мјесечно, оптерећење мање од 10% номиналне примарне струје струјног трансформатора, онда треба уградити струјне трансформаторе са проширеним мјерним опсегом.

Члан 110.

Класа тачности уграђеног бројила електричне енергије мора бити:

1. За активну електричну енергију на ниском напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у директном споју - класа 2,0;

2. За активну електричну енергију на ниском напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у полудиректном споју (преко струјних трансформатора):

- за бројила са уграђеним показивачем вршног оптерећења класа 1,0,
- за остала бројила - класа 2,0.

3. За активну електричну енергију на високом напону, гдје се електрична енергија мјери мјерним уређајима у индиректном споју (преко струјних и напонских трансформатора):

- за потрошњу до 24 милиона kWh годишње - класа 1,0,
- за потрошњу преко 24 милиона kWh годишње - класа 0,5 или боља.

4. За реактивну електричну енергију, без обзира на напон и у каквом је споју мјерење изведено - класа 3,0.

5. Регистратор снаге мора давати податке у облику штампаних бројки, перфорираних или магнетских трака, које се могу дешифровати визуелно и аутоматски обрадити.

Члан 111.

Уклопни сатови за управљање вишетаифним бројилима и релејима регистратора снаге могу одступити мјесечно, у односу на вријеме које се добија од надлежне службе тачног времена, у границама:

- ± 2 минута мјесечно за бројила класе 0,5
- ± 5 минута мјесечно за бројила класе 1,0
- ± 15 минута мјесечно за бројила класе 2,0

Уклопни сат који одступа ± један сат мјесечно, замјењује се исправним.

На захтјев потрошача, Испоручилац је дужан да у року од највише пет дана изврши ванредну контролу уклопног сата и доведе га у исправно стање. Ако се контролом установи да је уклопни сат исправан, трошкове ванредне контроле сноси потрошач.

Члан 112.

Потрошач мјерне уређаје може предати у основна средства Испоручиоца.

Одржавање мјерних уређаја врши Испоручилац.

Трошкове редовног одржавања и оправке сноси власник мјерних уређаја, а баждарења Испоручилац.

Члан 113.

Потрошач је одговоран за нестанак и оштећење мјерних уређаја који су смјештени у његовим просторијама, као и за последице које из тог произлазе.

Потрошач је дужан обавијестити Испоручиоца о нестанку, као и свим сметњама или оштећењима на дјеловима мјерног слога, пломбама и осигурачима, одмах чим сметње, нестанак или оштећење примијети, односно сматра да постоје.

Испоручилац је дужан обавијестити потрошача о свим сметњама и оштећењима на мјерним уређајима смјештеним код Испоручиоца.

Члан 114.

На мјерним мјестима гдје се мјерење врши преко мјерних трансформатора, редовна контрола обрачунских уређаја, по правилу, врши се једанпут годишње.

Вријеме и начин редовне контроле Испоручилац и потрошач одређују споразумно.

Испоручилац и потрошач могу захтијевати ванредну контролу мјерних уређаја, која се мора извршити најкасније у року од 10 дана од дана подношења захтјева. Трошкове ванредне контроле сноси страна која захтијева контролу, ако се контролом установи да је уређај исправан, а ако се установи да је уређај неисправан, трошкове контроле сноси Испоручилац.

Члан 115.

Ако се утврди да је мјесечна разлика између показивања бројчаника темељног импулсног бројила (са жигом надлежног органа за мјере и драгоцене метале) и контрола бројчаника на сумарним бројилима и регистраторима снаге виша од ± 0,2%, сумарно бројило ће се замијенити.

Члан 116.

Дозвољена грешка бројила електричне енергије обрачунског мјерног мјеста у експлоатацији не смије бити већа од његове двоструке називне класе тачности.

Бројило чија је грешка већа од називне класе тачности, а унутар граница из става 1. овог члана може се замијенити, а ако је грешка већа бројило се замијењује.

Члан 117.

Ако се записнички утврди да је обрачунска константа мјерног слога била погрешно утврђена, извршиће се накнадни обрачун по исправљеној константи од дана када је обрачун вршен погрешном константом.

Уколико се утврди да је мјерни уређај имао два пута већу грешку од класе тачности или извјесно вријеме није мјерио електричну енергију и снагу, односно да је мјерење било дјелимично, испоручена електрична енергија, односно снага, утврдиће се прорачуном, ако је то могуће, или процјеном.

За процјену погрешно регистроване електричне енергије и снаге узеће се вриједност постигнута у исте сате сличног временског периода када је регистровање било исправно, уважавајући годишњи пораст потрошње.

Ако постоји контрола мјерења, могу се уговором узети подаци са тих слогова.

Исправка обрачуна врши се и у случајевима када је погрешно обрачуната вриједност појединих мјеста на бројчанику због погрешног броја цијелих, односно децималних мјеста.

У случају да се утврди, да услед грешке на уклопном сату или пријемнику ДУП бројило не региструје исправно потрошњу по тарифним ставовима према добу дана, Испоручилац је дужан отклонити квар у року од 5 дана и извршити корекцију обрачуна испоручене електричне енергије на основу оствареног односа дневних тарифних ставова у претходном обрачуну одговарајуће сезоне.

Члан 118.

Уградњу мјерних уређаја, по правилу, код нових потрошача врши Испоручилац.

Уградњу мјерних уређаја код нових потрошача, потрошач може повјерити овлашћеном извођачу уз сагласност Испоручиоца.

Члан 119.

У стамбеном објекту, гдје су бројила постављена на једном мјесту, дозвољава се уградња само једног уклопног сата, односно пријемника ДУП.

Уколико је потрошач власник уклопног сата, односно пријемника ДУП, не може оспорити Испоручиоцу прикључење других потрошача на тај уређај.

Потрошач из става 2. овог члана има право на обештећење од нових потрошача на начин како је то регулисано у члану 53. ових општих услова.

Члан 120.

На мјерним мјестима која служе за мјерење електричне енергије и снаге потрошача који су закључили уговор о испоруци у писменој форми, ниједна уговорна страна нема право вршити било каква мјерења или измјене на обрачунским мјерним уређајима, прије него о томе обавијести другу страну, која има право присуствовати таквим мјерењима, односно измјенама.

Замјена и премјештање мјерних уређаја може се вршити само уз сагласност Испоручиоца.

О замјени мјерних уређаја саставља се записник који потписују уговорне стране.

Потрошаче који нису обухваћени ставом 1. овог члана Испоручилац је обавезан обавијестити о извршеној замјени или измјенама на мјерном уређају.

Члан 121.

Ако потрошач захтијева замјену постојећег мјерног уређаја, са уређајем који омогућава коришћење веће снаге или ради повољнијег коришћења које му омогућава Тарифни систем, трошкове набавке уређаја и његове замјене сноси потрошач.

4. Обрачун и начин плаћања испоручене електричне енергије из сопствених извора

Члан 122.

Испоручилац обрачунава потрошачу испоручену електричну енергију и обрачунску снагу на основу читавања мјерних уређаја, а према тарифном систему и тарифним ставовима за продају електричне енергије.

Количина испоручене електричне енергије и обрачунска снага утврђују се и обрачунавају за одређени временски период. Обрачунски период одређује се у зависности од категорије потрошача и то:

1. Потрошачима код којих се снага мјери - мјесечно.
2. Потрошачима код којих се снага не мјери - тромјесечно, при промјени сезоне и на крају календарске године.

Период обрачуна испоручене електричне енергије може бити и краћи у случају промјене тарифних ставова, раскида уговора и слично.

Члан 123.

Очитавањем бројила при промјени сезона, Испоручилац обезбјеђује потрошачу коришћење електричне енергије најмање 180 дана годишње по условима ниже сезоне.

Вријеме читавања мјерних уређаја је:

- код потрошача из тачке 1. члана 122. ових општих услова највише 5 дана,
- код потрошача из тачке 2. члана 122. ових општих услова највише 10 дана.

Члан 124.

Очитавање мјерних уређаја код потрошача са којима Испоручилац склапа уговор о испоруци електричне енергије у писменој форми, утврђује се записнички у присуству представника обје уговорне стране.

Уколико читавању у заказано вријеме не присуствује представник потрошача, мјеродавно је стање о извршеном читању, које утврди представник Испоручиоца.

Члан 125.

Испоручилац ће потрошачу коме се обрачун електричне енергије врши за период од мјесец дана испоставити до 10-ог у мјесецу, привремени рачун за електричну енергију коју троши у том мјесецу, у којем се зарачунава половина износа рачуна потрошача за утрошену електричну енергију у протеклом мјесецу исте сезоне уз утицај евентуалних промјена тарифних ставова.

Електричну енергију обрачунату и фактурисану на начин из става 1. овог члана, потрошач је дужан да плати до 20-ог у мјесецу.

Рачун за стварно испоручену електричну енергију, потрошач коме се обрачун електричне енергије врши за период од мјесец дана или краћи, дужан је да плати у року од 8 дана од дана пријема рачуна.

Члан 126.

Када је период обрачуна дужи од мјесец дана, Испоручилац по истеку тог периода читава, обрачунава и испоставља потрошачу обрачун стварно утрошене електричне енергије и обрачунске снаге у том периоду.

У току периода из става 1. овог члана, потрошач плаћа процијењене износе мјесечне потрошње, које утврђује Испоручилац.

Члан 127.

Процијењену мјесечну потрошњу за наредни период, Испоручилац утврђује на основу потрошње потрошача у одговарајућем претходном периоду. Потрошачу који у одговарајућем претходном периоду није трошио електричну енергију, процјена се утврђује споразумно између Испоручиоца и потрошача.

Примјеном тарифних ставова на утврђену потрошњу електричне енергије из става 1. овог члана, утврђује се обавеза потрошача за плаћање испоручене електричне енергије за текући мјесец.

Члан 128.

О износу процијењене потрошње и износу обавезе за електричну енергију коју потрошач треба да плати у наредном периоду, Испоручилац доставља потрошачу истовремено привремени рачун и рачун за протекли период.

Члан 129.

Потрошач који сматра да је утврђени износ процијењене мјесечне потрошње нереалан, може тражити промјену тог износа, подношењем писменог приговора Испоручиоцу у року од 8 дана од дана пријема привременог рачуна. Ако Испоручилац прихвати приговор потрошача, процјена потрошње извршиће се споразумно са потрошачем.

Члан 130.

Процијењена потрошња на коју потрошач није у предвиђеном року ставио приговор или је споразумно утврђена између Испоручиоца и потрошача, сматра се утврђеном обавезом потрошача, коју је он дужан да измирује у роковима предвиђеним чланом 125. ових општих услова.

Ако се потрошач не придржава утврђених рокова, Испоручилац може да обустави даљу испоруку електричне енергије на начин предвиђен овим општим условима.

Члан 131.

Потрошач категорије потрошача домаћинства има право да уз претходно писмено обавјештење Испоручиоца, читава бројило, обрачунава потрошњу и врши уплату мјесечне потрошње електричне енергије.

Потрошач може мијењати начин плаћања и обрачуна само једанпут у току године.

Члан 132.

Испоручилац има право да контролише потрошача који према члану 131. ових општих услова, сам читава бројило, обрачунава потрошњу и плаћа утрошену електричну енергију и да му ускрати то право, уколико утврди да је потрошач то право злоупотребио на штету Испоручиоца (неплаћање у остављеном року, неплаћање одговарајућег износа и сл.).

Члан 133.

Потрошач је дужан да плати рачун за стварно утрошену електричну енергију у року од осам дана од дана пријема рачуна, а рачун на основу процијењене потрошње до 20-ог у мјесецу за текући мјесец.

Евентуална разлика више обрачунате електричне енергије по основу процијењене потрошње у односу на стварно утрошену, урачунава се у рачун за наредни мјесец.

Потрошач из члана 131. ових општих услова, дужан је да изврши уплату до 5-ог у мјесецу за претходни мјесец.

Члан 134.

Потрошач може у року од пет дана од дана пријема рачуна поднијети Испоручиоцу приговор на достављени рачун.

Испоручилац је дужан да се изјасни о приговору потрошача најкасније у року од 15 дана.

Приговор потрошача не одлаже плаћање рачуна у оном дијелу који није оспорен.

Ако се утврди да је испоручена електрична енергија неправилно обрачуната, Испоручилац је дужан вратити потрошачу прекомјерно наплаћени износ одмах по изјашњењу, а уз сагласност потрошача, најкасније приликом сљедећег обрачуна.

Члан 135.

Ако потрошач не плати рачун за електричну енергију у висини и у роковима прописаним овим општим условима, Испоручилац ће обрачунати потрошачу камату.

5. Евидентирање, обрачун и плаћање набављене и увезене електричне енергије

Члан 136.

Испоручилац ће набављену електричну енергију од других електроенергетских система у земљи и из увоза посебно евидентирати и приказати.

Члан 137.

Евиденцијом електричне енергије из члана 136. ових опшних услова, Испоручилац је дужан да обезбједи податке о: добављачу, времену набавке или увоза електричне енергије, набављеним или увезеним количинама електричне енергије по већој и мањој тарифи, цијени набављене или увезене електричне енергије, трошковима царине, транзита, износу губитака електричне енергије за набављене или увезене количине и укупним трошковима набавке или увоза електричне енергије.

Члан 138.

Испоручилац ће обрачунати потрошачима набављену и увезену електричну енергију на сљедећи начин:

1. До нивоа просјечне цијене електричне енергије из властитих извора - обрачуном по Тарифном систему и важећим тарифним ставовима.
2. Разлику између укупне цијене набавке, добијене на основу трошкова набавке увећаних за трошкове царине за увезену електричну енергију, трошкове транзита и губитке у преносу и просјечне цијене из властитих извора у одговарајућем проценту на обрачунати износ по важећим тарифним ставовима.

6. Попуст на тарифне ставове

Члан 139.

Право на попусте на тарифне ставове имају потрошачи прикључени на електроенергетску мрежу на напону 110 kV или вишем, који електричну енергију троше равномјерно и претежно у електрохемијском или електрометалуршком процесу, а начином коришћења електричне енергије доприносе рационалном коришћењу електроенергетских објеката или чије су карактеристике потрошње такве да се могу прилагођавати могућностима испоруке електричне енергије.

Члан 140.

Потрошачима електричне енергије одобравају се попусти на тарифне ставове по основу:

- рационалног коришћења електричне енергије и снаге,
- прилагођавања потрошње електричне енергије,
- планског ограничења потрошње електричне енергије.

Члан 141.

Под рационалним коришћењем електричне енергије подразумијева се равномјерна потрошња са мјесечним сатним коришћењем вршног оптерећења од преко 500 сати.

Члан 142.

Под прилагођавањем потрошње електричне енергије подразумијева се уговарање нижег степена сигурности снабдијевања електричном енергијом него што га имају остали потрошачи, а у виду уговарања права ограничења мјесечних количина електричне енергије и снаге према потребама електроенергетског система, и без права на друга обештећења.

У зависности од дужине периода прилагођавања, утврђују се четири степена прилагођавања, и то:

I степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 30 дана годишње;

II степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 45 дана годишње;

III степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 60 дана годишње;

IV степен прилагођавања подразумијева обуставу ангажоване снаге и потрошње електричне енергије за 50% у трајању од 75 дана годишње.

Прилагођавања из претходних степена могу бити остварена зависно од ситуације у електроенергетском систему, у једном или у више временских периода.

Под ангажованом снагом из става 2. овог члана подразумијева се максимално преузета ангажована снага у претходној декади у вријеме веће тарифе.

Члан 143.

Планско ограничење потрошње електричне енергије врши се код доношења електроенергетског биланса ради усклађивања потрошње електричне енергије са планираном производњом и набавком, а врши се ограничењем потрошње електричне енергије за 50% у трајању од три мјесеца у току године.

Право из става 1. овог члана, потрошач може користити у случају ако Испоручилац није у могућности да затвори електроенергетски биланс на други начин.

Члан 144.

Испоручилац из основа давања попушта на тарифне ставове из члана 142. ових опшних услова има право да обустави испоруку електричне енергије потрошачу у случају:

- хидролошки неповољније ситуације од предвиђене електроенергетским билансом и
- кварова на производним и преносним капацитетима.

Члан 145.

У зависности од броја сати коришћења вршног оптерећења према члану 141. ових опшних услова утврђују се попусти на тарифне ставове за продају електричне енергије у сљедећим износима:

- од 500 до 550 сати 1,5%
- преко 550 до 600 сати 3,0%
- преко 600 до 650 сати 4,5%
- преко 650 до 700 сати 7,0%
- преко 700 сати 10,0%

Члан 146.

За утврђене степене прилагођавања из члана 142. ових опшних услова, утврђују се попусти на тарифне ставове за продају електричне енергије у сљедећим износима:

- за I степен прилагођавања 4%
- за II степен прилагођавања 6%
- за III степен прилагођавања 8%
- за IV степен прилагођавања 10%

Члан 147.

За планско ограничење потрошње према члану 143. ових Опшних услова утврђује се попуст на тарифне ставове у износу од 12%.

Члан 148.

Потрошач електричне енергије може користити попусте на тарифне ставове по свим основама предвиђеним овим општим условима, уколико испуњава прописане услове.

Укупан попуст на тарифне ставове једнак је збиру попушта по свим основама које користи потрошач.

Члан 149.

Потрошач електричне енергије прије закључења годишњег уговора о испоруци електричне енергије, а најкасније до 30. септембра текуће године, подноси захтјев Испоручиоцу за одобравање попушта на тарифне ставове.

Уговором о испоруци електричне енергије регулишу се права и међусобне обавезе из основа попушта на тарифне ставове.

Члан 150.

На захтјев Испоручиоца, потрошач је дужан да приступи испуњењу уговора и изврши прилагођавање, односно ограничење потрошње електричне енергије.

Потрошачу који не испуни уговорену обавезу из става 1. овог члана, Испоручилац ће обуставити испоруку електричне енергије за период који одговара Испоручиоцу у оквиру уговореног степена прилагођавања, односно планског ограничења.

Потрошач који не смањи преузимање електричне енергије у складу са уговором, губи право попушта на тарифне ставове за ту годину.

Члан 151.

Испоручилац је дужан да води рачуна о пропорционалности у коришћењу права потрошача по основу прилагођавања у оквиру утврђених степена прилагођавања у складу са чланом 142. ових општих услова.

Члан 152.

Испоручилац је обавезан да најави потрошачу, најмање седам дана раније, могућност ограничења потрошње електричне енергије, због недостатка електричне енергије услед лошијих хидролошких прилика од планираних електроенергетским билансом за ту годину.

Испоручилац може дати потрошачу налог за смањење потрошње електричне енергије и снаге без претходне најаве у свим другим случајевима, услед смањених могућности електроенергетског система Црне Горе за снабдијевање електричном енергијом конзума.

VI - ОГРАНИЧЕЊЕ И ОБУСТАВА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Ограничење испоруке електричне енергије

Члан 153.

Испоручилац и потрошач ослобађају се преузетих обавеза у погледу испоруке, односно преузимања електричне енергије, за вријеме ограничења потрошње у случају опште несташице електричне енергије.

Члан 154.

Под вишом силом, у смислу ових општих услова, подразумијевају се непредвиђени природни догађаји који имају карактер елементарних непогода (поплаве, земљотреси, пожари, атмосферска пражњења, јаки вјетрови, прекомјерни лед, посолица и слично), као и кварови на уређајима и постројењима до којих није дошло кривицом Испоручиоца, односно потрошача.

Под другим изузетним околностима подразумијевају се радови на одржавању, ревизији, ремонту и проширењу електроенергетских постројења, као и радови у вези с прикључењем нових потрошача електричне енергије који су унапријед планирани и најављени.

Члан 155.

У случају прекида или ограничења из члана 154. став 2. ових општих услова, Испоручилац ће на прикладан начин обавијестити потрошаче о почетку трајања прекида или ограничења испоруке електричне енергије, и то: потрошаче који преузимају електричну енергију на основу уговора у писменој форми, најмање 48 сати раније, а остале потрошаче најмање 24 сата раније, путем дневне штампе, радија, телевизије или директним обавјештењем.

Ако дође до прекида или ограничења у испоруци електричне енергије због квара на електроенергетском објекту, односно постројењу услед више силе, Испоручилац ће отклонити квар у што краћем року. Ако би прекиди или ограничења трајали дуже, Испоручилац ће на прикладан начин обавијестити

потрошаче о предвидивом трајању прекида, односно о предвидивом трајању ограничења испоруке електричне енергије.

Члан 156.

Изузетно, Испоручилац може без претходне најаве привремено ограничити или прекинути испоруку електричне енергије потрошачима ако то захтијевају погонски услови, прекиди у мрежи Испоручиоца, кварови на трансформаторским, разводним и производним постројењима, распад електроенергетског система и преоптерећења постројења.

Члан 157.

Сматра се да је наступила општа несташница електричне енергије:

1. Ако се, због насталих прилика у електроенергетском систему Републике укупно планиране, односно усаглашене потребе потрошње електричне енергије морају смањити за више од 10%;

2. Ако се, с обзиром на стање у хидроакумулацијама или резервама горива, предвиђа да би у предстојећем временском раздобљу од највише десет дана могло доћи до смањења планиране производње електричне енергије за више од 10% у односу на потребе утврђене у електроенергетском билансу;

3. Ако због неизграђености производних објеката, односно немогућности набавке или преноса електричне енергије није могуће ускладити расположиву електричну енергију у однос на усаглашене потребе за више од 5%.

Вријеме наступања опште несташнице електричне енергије, мјере штедње, почетак, временски распоред ограничења испоруке, као и престанак ограничења испоруке електричне енергије утврђује одлуком Управни одбор Испоручиоца.

Члан 158.

Испоручилац и потрошачи дужни су да се придржавају утврђених мјера ограничења испоруке, односно потрошње електричне енергије.

Ради ефикасног спровођења мјера ограничења испоруке, односно потрошње електричне енергије, Испоручилац и потрошач су дужни да након доношења одлуке о настанку опште несташнице електричне енергије и о мјерама штедње и ограничења потрошње, односно испоруке, одмах донесу одговарајуће мјесечне и седмодневне планове потрошње електричне енергије при чему се мора водити рачуна да се потрошачима најприје обезбиједи критичне количине електричне енергије.

Потрошачима електричне енергије који се не придржавају прописаних мјера ограничења потрошње електричне енергије, Испоручилац ће принудно, у складу са овим општим условима, ограничити испоруку електричне енергије.

Члан 159.

Критичним количинама електричне енергије из члана 158. ових општих услова сматрају се минималне количине електричне енергије, које треба испоручити потрошачу да не би дошло до већих оштећења и хаварија на његовим постројењима, а што је условљено његовим технолошким процесом производње.

Критичне количине се утврђују уговором о испоруци електричне енергије.

Члан 160.

Ако предвиђене мјере штедње електричне енергије у условима опште несташнице електричне енергије не дају планиране ефекте, приступиће се ограничењу испоруке електричне енергије према сљедећем редосљеду:

1. Ограничење јавног освјетљења, освјетљења излога и спољњег освјетљења других објеката на сигурносни минимум, искључење свјетлећих реклама; забрана одржавања ноћних спортских приредби уз освјетљење (осим када се ради о одржавању међународних спортских приредби), скраћење телевизијског програма, забрана употребе додатног гријања и хлађења у пословним и друштвеним просторијама;

2. Снижење напона у вријеме вршног оптерећења до 10%;

3. Ограничење испоруке електричне енергије свим потрошачима за 10%;

4. Ограничење испоруке електричне енергије за производњу карбида, феро легура и других легура, те сировог жељеза у електро пећима - до 40% потрошње;

5. Ограничење испоруке електричне енергије за индустријска постројења која троше електричну енергију у технолошке сврхе и то: за електролизу алуминијума и других обојених метала и за производњу електро-челика, челичног сивог и бијелог лива до 20% потрошње.

Ако мјерама из става 1. овог члана није могуће ускладити потрошњу електричне енергије са могућом производњом, односно набавком, Испоручилац ће о насталој ситуацији обавијестити надлежни орган управе за послове енергетике.

Члан 161.

Мјере ограничења испоруке електричне енергије за случај опште несташице електричне енергије морају бити унапријед најављене путем средстава јавног информисања, односно на други примјеран начин, а у времену које објективно стоји за то на располагању и зависно од разлога због којих се тим мјерама приступа.

Члан 162.

Ако се потрошач електричне енергије не придржава одређеног редосљеда и начина ограничења потрошње електричне енергије, може му се обуставити испорука електричне енергије док трају мјере ограничења испоруке.

Члан 163.

Испоручилац и потрошач су дужни водити погонску документацију у смислу постојећих прописа, ради могућности утврђивања случајева прекида или ограничења испоруке електричне енергије.

Члан 164.

За вријеме опште несташице електричне енергије, предузећа која производе електричну енергију за своје потребе, дужна су да у договору са Испоручиоцем обезбиједи производњу из својих извора, у складу са њиховим инсталисаним производним капацитетима, и да дио производње испоручују електроенергетском систему Републике.

Члан 165.

Испоручилац и предузећа која производе електричну енергију за своје потребе закључују уговор о испоруци електричне енергије из тих производних капацитета за вријеме опште несташице електричне енергије, којим се регулише: могућа испорука снаге и енергије, начин испоруке, цијена испоручене електричне енергије, мјесто предаје и мјесто мјерења и друга важнија питања испоруке.

2. Прекид и обустава испоруке електричне енергије

Члан 166.

Испоручилац може прекинути испоруку електричне енергије потрошачу у случају:

1. Ако су непосредно угрожени животи, здравље људи или имовина,
2. Због кварова на електроенергетским постројењима,
3. Због планираних искључења односно ради одржавања, ремонта, преуређења, разних контролних мјерења и испитивања на електроенергетским постројењима и прикључења нових потрошача.

Члан 167.

Прекиде испоруке електричне енергије због околности из члана 166. ових општих услова, Испоручилац је дужан свести на најмању мјеру.

Ако се испорука електричне енергије прекида из разлога утврђених у члану 166. тачки 3. ових општих услова, Испоручилац је дужан о томе обавијестити потрошаче, који преузимају електричну енергију на основу уговора о испоруци у писменој форми, најмање 48 сати раније, а остале потрошаче путем дневне штампе, радија, телевизије 24 сата раније.

Члан 168.

Испоручилац може обуставити испоруку електричне енергије потрошачу:

1. Ако се прикључи на електроенергетску мрежу без електроенергетске сагласности,
2. Ако троши електричну енергију мимо услова датих у електроенергетској сагласности, односно у уговору о испоруци електричне енергије,
3. Ако троши електричну енергију без мјерних уређаја или мимо њих,
4. Ако онемогућава правилно регистровање обрачунских величина,
5. Ако изврши повреду мјерних уређаја,
6. Ако на опомену Испоручиоца не сведе у року утврђеном у уговору, вршно оптерећење на уговорену мјеру,
7. Ако ускрати или онемогући овлашћеним лицима приступ до мјерних, односно заштитних уређаја,
8. Ако преко својих инсталација неовлашћено прикључи новог потрошача електричне енергије,
9. Ако прикључак постројења и уређаја потрошача на мјеста предаје електричне енергије не испуњавају прописане техничке услове,
10. Ако својим електроенергетским објектима омета нормалну испоруку електричне енергије другим потрошачима,
11. Ако не спроводи прописане мјере штедње и ограничења испоруке електричне енергије.

У случајевима из става 1. тач. 2, 9. и 10. овог члана, Испоручилац је дужан претходно упозорити потрошача на недостатке, односно неправилности због којих му треба обуставити испоруку електричне енергије и дати му примјеран рок за отклањање тих неправилности, односно недостатака.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, испорука електричне енергије из става 1. тачка 9. овог члана, може се обуставити и без претходног упозорења, ако се ради о техничкој неисправности која представља опасност за људске животе и имовину.

Члан 169.

Ако потрошач коме се електрична енергија испоручује на основу уговора о испоруци електричне енергије не плати испоручену електричну енергију у року који је утврђен Законом и овим општим условима, Испоручилац има право да му обустави испоруку у даљем року од 15 дана, односно у року који је утврђен у уговору о испоруци.

Ако потрошач коме се електрична енергија испоручује на основу уговора по приступању не плати у прописаном року испоручену електричну енергију, Испоручилац му може обуставити испоруку електричне енергије, ако потрошач не плати рачун у року од 15 дана од дана пријема писмене опомене.

Члан 170.

Испоручилац ће обуставити испоруку електричне енергије потрошачу на начин који онемогућава његово поновно неовлашћено прикључење на мрежу Испоручиоца, водећи рачуна да се овим искључењем не омета нормална испорука електричне енергије другим потрошачима.

Члан 171.

Испорука електричне енергије не може се обуставити за објекте постројења и уређаје чији би прекид рада услед обуставе испоруке електричне енергије довео до непосредне опасности по живот и здравље људи (домови здравља, болнице, медицински центри, заводи за заштиту здравља, заводи за социјалну и здравствену заштиту, заводи за трансфузију крви, заводи за производњу и испитивање љекова и станице за хитну медицинску помоћ).

Члан 172.

У случају неовлашћене потрошње, Испоручилац може обуставити испоруку електричне енергије без претходног упозорења.

Под неовлашћеном потрошњом електричне енергије, поред случајева утврђених у члану 168. тачка 1, 3, 4, 5, 6. и 8. ових општих услова, подразумева се:

1. Давање Испоручиоцу нетачних података који утичу на примјену тарифе за продају електричне енергије,
2. Трошење електричне енергије у сврхе за које није поднета пријава, ако је за ту сврху потрошње предвиђена виша цијена електричне енергије,
3. Коришћење непријављених трошила или трошила са већом снагом од пријављених, ако прикључна вриједност свих трошила служи као основ за одређивање обрачунске снаге,
4. Самовољно поновно прикључење,
5. Дјеловање потрошача на уклопни сат или пријемник ДУП у циљу коришћења мање тарифе.

Члан 173.

Мјесечну количину нерегистроване неовлашћене потрошње коју је потрошач дужан платити, Испоручилац утврђује на сљедећи начин:

1. За потрошаче на високом напону:
 - а) обрачунску снагу према номиналној снази трансформатора, при чему се изједначава KVA kW,
 - б) количину електричне енергије - према номиналној снази трансформатора помноженој са мјесечним радним сатима и то:
 - за рад у једној смјени 182 сата
 - за рад у двије смјене 364 сата
 - за рад у три смјене 546 сати

На обрачунату електричну енергију у смислу тачке 1. под а) и б) примјењују се већи тарифни ставови (BT). Изузетно, за рад у три смјене, већи дневни тарифни ставови (BT) примјењују се на 2/3 сати.

2. За потрошаче на ниском напону:
 - а) утврђивање обрачунске снаге:
 - а1) када се енергија преузима преко бројила, обрачунска снага се утврђује на основу номиналне вриједности струје бројила (за бројила са проширеним опсегом узима се горња вриједност номиналне струје) и номиналног напона бројила;
 - а2) када је енергија преузета испред бројила, обрачунска снага се утврђује као производ називне струје одговарајућег пресека вода унутрашњег прикључка и прикључног напона.
 - б) утврђивање потрошње електричне енергије:

б1) ако бројила нијесу регистровала укупно испоручену електричну енергију, обрачун се врши тако што се обрачунска снага утврђена на један од начина из тачке а) овог члана, множи са мјесечним радним сатима, и то:

- за мјесеце од 1. октобра до 1. априла
- 1. За потрошаче који користе електричну енергију за гријање 360 сати
- 2. За осталу потрошњу 200 сати
- за остале мјесеце 130 сати

На обрачунату електричну енергију у смислу тачке б) примјењују се већи дневни тарифни ставови.

ц) У случају да уклопни сат или пријемник ДУП није радио, сва потрошња се обрачунава по већим дневним тарифним ставовима.

Дневна потрошња електричне енергије се добија тако што се мјесечна потрошња подијели са бројем дана у мјесецу.

Ако се не може тачно утврдити почетак неовлашћене потрошње узео се да је неовлашћена потрошња електричне енергије трајала од дана посљедњег прегледа инсталације, а најдаље до рока застаријевања потраживања.

Члан 174.

Испоручилац има право на накнаду од потрошача свих трошкова који су му проузроковани утврђивањем, обрачуном и наплатом неовлашћене потрошње, као и поновним прикључењем потрошача.

Члан 175.

Потрошач стиче право на поновно прикључење на мрежу Испоручиоца кад отклони узроке због којих му је обустављена испорука електричне енергије.

Члан 176.

Ако Испоручилац електричне енергије неосновано обустави потрошачу испоруку, дужан је да о свом трошку поново прикључи уређаје потрошача у најкраћем могућем року, а најкасније у року од 24 сата, рачунајући од часа када се установи да је испорука електричне енергије неосновано обустављена.

У случају из става 1. овог члана потрошач има право на накнаду штете која му је причињена.

Члан 177.

Испоручилац је обавезан да потрошачу, којем је обуставио испоруку електричне енергије у смислу члана 168. и 169. ових општих услова, настави испоруку електричне енергије у року од три дана од дана када потрошач отклони недостатке, односно изврши обавезе због којих је обустављена испорука електричне енергије.

Трошкове прикључења у случају из става 1. овог члана сноси потрошач.

Члан 178.

Испоручилац има право искључити напуштени прикључак, тј. онај прикључак који се не користи дуже од годину дана, осим у случају кад тај прикључак служи за резервно напајање других потрошача.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 179.

Електроенергетске сагласности односно услови за прикључење, које су издате прије ступања на снагу ових општих услова, остају на снази до истека рокова којима је утврђена њихова важност.

Члан 180.

Усаглашавање закључених уговора о испоруци електричне енергије са овим општим условима извршиће се у року од 30 дана од дана њиховог ступања на снагу.

Члан 181.

Ако се потрошачу обрачунава потрошња реактивне електричне енергије на основу периодичних мјерења фактора снаге, потрошач може захтијевати контролно мјерење. Ако се приликом контролног мјерења утврди да се фактор снаге није поправио, потрошач сноси трошкове контролног мјерења.

Члан 182.

Уколико се обрачунска снага утврђује према јачини главних осигурача на прикључку, такав осигурач у смислу ових општих услова има улогу ограничавача снаге и мора бити пломбиран од стране Испоручиоца.

Члан 183.

Ступањем на снагу ових општих услова престају да важе Општи услови за испоруку електричне енергије, које је донијела Скупштина Републичке самоуправне интересне заједнице електропривреде ("Сл. лист СРЦГ", број 18/77).

Члан 184.

Ови општи услови ступају на снагу и примјењиваће се осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Измјене и допуне Општих услова за испоруку електричне енергије

Измене су објављене у "Службеном листу РЦГ", бр. 19/93.

Члан 1

У Општим условима за испоруку електричне енергије ("Сл. лист РЦГ", бр. 1/92), члан 122. мијења се и гласи:

"Испоручилац обрачунава потрошачу испоручену електричну енергију и обрачунску снагу на основу читавања мјерних уређаја, а према тарифном систему и тарифним ставовима за продају електричне енергије.

Количина испоручене електричне енергије и обрачунска снага утврђују се и обрачунавају за одређени временски период.

Обрачунски период одређује се у зависности од категорије потрошача, и то:

1. Најдуже у трајању од једног мјесеца за потрошаче код којих се снага мјери.
2. Најдуже у трајању од три мјесеца, при промјени сезоне и на крају календарске године за потрошаче код којих се снага не мјери.

За потрошаче из тачке 2. става 3. овог члана у случају чешће промјене тарифних ставова обрачунски период утврђује се у трајању од мјесец дана".

Члан 2

У члану 125. ставу 3. број: "8" замјењује се бројем: "три".

Члан 3

Послије члана 130. додаје се нови члан 130а који гласи:

"У случају из става 4. члана 122. ових општих услова испоручилац ће, након истека обрачунског периода, доставити потрошачу коначан рачун за испоручену електричну енергију у том периоду и рачун за процијењену потрошњу за период 01. до 20. у текућем мјесецу, уз примјену важећих тарифних ставова".

Члан 4

У члану 131. став 1. мијења се и гласи:

"Потрошач категорије потрошача домаћинства има право да, уз претходно писмено обавештење испоручиоцу, сам читава бројило и обрачунава потрошњу електричне енергије 1-ог и 15-ог у мјесецу".

Члан 5

Члан 133. мијења се и гласи:

"Потрошач је дужан да плати рачун за стварно утрошену електричну енергију у року од три дана од дана пријема рачуна, а рачун на основу процијењене потрошње до 20-ог у мјесецу за текући мјесец.

Евентуална разлика више обрачунате електричне енергије по основу процијењене потрошње у односу на стварно утрошену, умањује се у рачуну за наредни мјесец.

Потрошач из члана 131. Општих услова дужан је да изврши уплате утрошене електричне енергије у року од 3 дана од дана извршеног читавања бројила".

Члан 6

У члану 135. последије ријечи: "камату" брисати тачку и додати ријечи: "коју сваког мјесеца утврђује Управни одбор Јавног електропривредног предузећа с тим да иста не може бити већа од раста цијена на мало у претходном мјесецу".

Члан 7

Послије члана 135. додаје се нови члан 135а, који гласи:

"Испоручилац електричне енергије ће у складу са овим општим условима посебним упутством ближе уредити начин процјене потрошње електричне енергије, начине читавања бројила, достављања рачуна и наплате електричне

енергије за потрошаче на дистрибутивној мрежи којима се испорука електричне енергије врши на основу уговора по приступању.

Упутство из става 1. овог члана саставни је дио Опшних услова за испоруку електричне енергије и објавиће се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Члан 8

Измјене и допуне Опшних услова за испоруку електричне енергије ступају на снагу даном ступања на снагу Одлуке Владе Републике Црне Горе о давању сагласности на исте, а објавиће се у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Одлука Уставног суда РЦГ У. бр. 39/93, 40/93 и 43/93 у вези са одредбама Опшних услова за испоруку електричне енергије

Одлука је објављена у "Службеном листу РЦГ", бр. 43/93.

Уставни суд Републике Црне Горе, на основу одредаба члана 113 став 1 тачка 2 и став 2 и члана 115 став 1 Устава Републике Црне Горе, члана 51 став 2 и члана 56 тачка 2 Закона о Уставном суду Републике Црне Горе ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 21/93), на сједници од 22. септембра 1993. године, донио је

ОДЛУКУ

1. Утврђује се да одредбе члана 125 ст. 1 и 2 члана 126 став 2, чл. 127, 128, 129, 130 и члана 131 став 2 Опшних услова за испоруку електричне енергије ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 1/92), који је донио Управни одбор Јавног електропривредног предузећа "Електропривреда Црне Горе" у Никшићу, на сједници од 23. септембра 1991. године, на које је Влада Републике Црне Горе дала сагласност на сједници од 28. новембра 1991. године, нијесу у сагласности са Уставом Републике Црне Горе и законом.

2. Утврђује се да одредбе члана 131 став 1 и члана 133 став 1 у дијелу који гласи: "а рачун на основу процијењене потрошње до 20-ог у мјесецу за текући мјесец" и став 2 наведених опшних услова, које су престале да важе доношењем измјена и допуна Опшних услова за испоруку електричне енергије ("Службени лист Републике Црне Горе", бр. 19/93), у вријеме важења, нијесу биле у сагласности са Уставом Републике Црне Горе и законом.

3. Одредбе члана 125. ст. 1 и 2, члана 126 став 2, чл. 127, 128, 129, 130 и члана 131 став 2 наведених Опшних услова за испоруку електричне енергије престају да важе даном објављивања ове одлуке.

Измјене и допуне Опшних услова за испоруку електричне енергије

Измене су објављене у "Службеном листу РЦГ", бр. 46/93.

Члан 1

У Општим условима за испоруку електричне енергије ("Сл. лист РЦГ", бр. 1/92 и 19/93), у глави В. ИСПОРУКА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ОДЈЕЛЈКУ 4. "Обрачун и

начин плаћања испоручене електричне енергије из сопствених извора", чланови 122 до 135а, замјењују се новим члановима 122 до 131 који гласе:

"Члан 122

У утврђеном обрачунском периоду, Испоручилац мјери, читава и врши обрачун и испоставља Потрошачу рачун за испоручену електричну енергију у складу са тарифним елементима (обрачунска снага, активна електрична енергија и прекомјерно преузета реактивна електрична енергија) из Тарифног система за продају електричне енергије и Одлуке о тарифним ставовима за продају електричне енергије на мрежи преноса и дистрибуције која се примјењује на дан фактурисања.

Члан 123

Испоручилац и потрошач уговором о испоруци електричне енергије утврђују обрачунски период за који се врши испорука, обрачун и испостављање рачуна за утрошену електричну енергију који не може бити дужи од мјесец, ни краћи од седам дана.

Испоручилац и потрошач могу уговорити да се испоручена електрична енергија у току мјесеца мјери, обрачунава и плаћа више пута, а обавезно у случају промјене сезоне и тарифних ставова за продају електричне енергије.

Ако уговор о испоруци електричне енергије није закључен или ако уговором није утврђен обрачунски период за испоручену електричну енергију потрошачу, под обрачунским периодом сматраће се период времена од 10 дана.

Члан 124

За потрошаче којима се испорука електричне енергије врши на основу уговора по приступању, обрачунски период за који се врши испорука, обрачун, испостављање и плаћање рачуна за утрошену електричну енергију, не може бити дужи од три мјесеца.

Изузетно, ради очувања вриједности испоручене електричне енергије, када то налажу економске прилике у земљи, испоручилац ће мјерити, обрачунавати и испостављати рачун за испоручену електричну енергију за обрачунски период који не може бити краћи од десет дана.

Члан 125

Обрачунски период из члана 123 и 124 ових општих услова може бити и краћи у случају промјене тарифних ставова за продају електричне енергије, раскида уговора о испоруци електричне енергије и слично.

Члан 126

Испоручилац је дужан да при промјени сезоне и тарифних ставова за продају електричне енергије у најкраћем могућем року организује посао на читавање мјерних уређаја.

Читавање мјерних уређаја код потрошача са којима се закључује уговор о испоруци електричне енергије врши се у присуству представника испоручиоца и потрошача и записнички утврђује нађено стање.

Изузетно, ако читавању мјерних уређаја у договорено вријеме не присуствује представник потрошача, испоручилац ће извршити обрачун и испостављање рачуна потрошачу на основу очитаних величина.

Члан 127

У случају када обрачунски период траје краће од мјесец дана, обрачун вршног оптерећења, када се обрачунска снага мјери, врши се на основу очитаног стања сразмјерно броју дана обрачунског периода, односно на крају мјесеца према стању оствареном у том мјесецу.

Члан 128

Испоручилац ће рачун за испоручену електричну енергију доставити потрошачу на начин који се сматра уредним достављањем.

Уредним достављањем рачуна у смислу става 1. овог члана сматраће се уручивање рачуна потрошачу поштом, путем доставне књиге архиви потрошача-

правног лица, уручивање непосредно потрошачу физичком лицу или члану његове породице уз потпис у доставној књижи, а у случају одсутности потрошача, остављањем рачуна у поштанском сандучету или прилепљивањем рачуна на врата куће (стана), уз службену констатацију на полеђини копије рачуна датума и начина достављања.

Члан 129

Потрошач има право приговора на рачун испоручиоца којим је на основу очитане потрошње у обрачунском периоду, извршен обрачун испоручене електричне енергије.

Приговор из става 1. овог члана подноси се писмено у року од три дана од дана пријема рачуна.

Испоручилац је дужан да се у року од 10 дана изјасни о приговору потрошача и да га о томе писмено обавијести.

Приговор потрошача на рачун за испоручену електричну енергију не одлаже плаћање рачуна.

Ако испоручилац уважи приговор потрошача дјелимично или у цјелости, дужан је одмах након изјашњавања да врати потрошачу прекомјерно наплаћени износ са каматом, или да умањи количину електричне енергије за наредни обрачунски период по цијенама из текућег периода.

Члан 130

Рачун испоручиоца за стварно утрошену електричну енергију у обрачунском периоду, на који није приговорио, потрошач је дужан да плати у року од три дана од дана пријема рачуна.

Члан 131

Потрошач који задоцни да испуни обавезу плаћања рачуна за испоручену електричну енергију, дужан је да плати испоручиоцу камату".

Члан 2

Ступањем на снагу ових измјена и допуна Општих услова за испоруку електричне енергије, престаје да важи Упутство о начину процјене потрошње електричне енергије, очитавања бројила, достављања рачуна и наплате електричне енергије за потрошаче на дистрибутивној мрежи ("Сл. лист РЦГ", бр. 23/93).

Члан 3

Измјене и допуне Општих услова за испоруку електричне енергије ступају на снагу, по добијању сагласности Владе Републике Црне Горе у року од осам дана од дана објављивања у "Службеном листу РЦГ".

Члан 32. Правила о снабдијевању електричном енергијом

Правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", бр. 13/2005 од 9.3.2005. године.

Члан 32.

Даном ступања на снагу ових правила престају да важе Општи услови за испоруку електричне енергије ("Сл. лист РЦГ", бр. 1/92, 19/93 и 46/93) у дијелу који је уређен одредбама ових правила.

